

Briselē, 2025. gada 13. jūnijā
(OR. en)

10274/25

Starpiestāžu lieta:
2025/0163 (NLE)

AELE 52
CH 18
MI 395
ESPACE 47

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2025. gada 13. jūnijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2025) 308 final
Temats:	Priekšlikums PADOMES LĒMUMS par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu plašu nolīgumu kopumu ar mērķi konsolidēt, padziļināt un paplašināt divpusējās attiecības ar Šveices Konfederāciju, un par to, lai provizorisksi piemērotu Nolīgumu par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 308 final.

Pielikumā: COM(2025) 308 final

Briselē, 13.6.2025.
COM(2025) 308 final

2025/0163 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu plašu nolīgumu kopumu ar mērķi konsolidēt, padziļināt un paplašināt divpusējās attiecības ar Šveices Konfederāciju, un par to, lai provizoriski piemērotu Nolīgumu par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropas Savienība un Šveices Konfederācija (turpmāk – arī “Šveice”) ir cieši saistītas ekonomiskā, vēsturiskā, kultūras, sociālā un politiskā ziņā. Savienība ir Šveices lielākā tirdzniecības partnere, savukārt Šveice ir ceturrtā lielākā Savienības tirdzniecības partnere. Šveicē dzīvo vairāk nekā 1,5 miljoni Savienības pilsoņu, bet Savienībā – gandrīz 450 000 Šveices valstspiederīgo. Katru dienu ES un Šveices robežu abos virzienos šķērso vairāki simti tūkstoši pārobežu darba ņēmēju.

Savienību un Šveici saista daudzi divpusēji nolīgumi. Šveice piedalās Savienības iekšējā tirgū ar nolīgumiem, kas noslēgti par personu brīvu pārvietošanos, sauszemes transportu, gaisa transportu, lauksaimniecības produktu tirdzniecību un savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtēšanu¹. Ar Nolīgumu starp Savienību, Eiropas Kopienību un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā Šveice ir arī Šengenas asociētā valsts. Covid-19 pandēmijas laikā veidojās ciešāka Savienības un Šveices sadarbība, kas vērsta pret pārobežu veselības apdraudējumu. Šveice tradicionāli ir bijusi arī spēcīga partnere pētniecības un inovācijas jomā. Šveice ir sadarbojusies ar Savienību daudzās Savienības finansēšanas programmās, kas īpaši vērstas uz pētniecību, inovāciju un izglītību.

Lai gan ES un Šveices attiecības ir ciešas, tām ir traucējušas arī vairākas ilgstošas strukturālas problēmas. Lai atrisinātu minētās problēmas, laikposmā no 2014. gada līdz 2021. gadam Eiropas Savienība un Šveice risināja sarunas par institucionālās sistēmas nolīgumu. Papildu nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice, ieskaitot nolīgumus, par kuriem Padome ir pilnvarojusi veikt sarunas, jo īpaši par pārtikas nekaitīgumu (2003. un 2008. gadā) un elektroenerģiju (2006. gadā), institucionālās sistēmas nolīgums būtu nodrošinājis arī pārvaldības sistēmu. Turklāt tas būtu nodrošinājis pārvaldības sistēmu nolīgumam veselības jomā, par kuru Padome 2008. gadā bija pilnvarojusi veikt sarunas.

Sarunu vedēji 2018. gada novembrī tehniskā līmenī panāca vienošanos par institucionālās sistēmas nolīguma teksta projektu. Šveices Federālā padome atteicās apstiprināt teksta projektu, tāpēc apstājās sarunas par citiem nolīgumiem, jo gan Padome 2019. gada 19. februāra secinājumos, gan Eiropas Parlaments 2019. gada 26. marta ieteikumā bija noteikuši, ka jaunu nolīgumu par piekļuvi iekšējam tirgum noslēgšana vai nosacījumu pilnveidošana uz esošo nolīgumu pamata ir atkarīga no institucionālās sistēmas nolīguma noslēgšanas. 2021. gada 26. maijā, lai gan bija vēl citi mēģinājumi rast risinājumu, Šveices Federālā padome nolēma vienpusēji izbeigt sarunas par institucionālās sistēmas nolīgumu. Ar Šveices vienpusējo lēmumu uz laiku tika apturēta divpusējā sadarbība pētniecības, inovācijas un izglītības jomā.

¹ Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem, Nolīgums starp Eiropas Kopienību un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu, Nolīgums starp Eiropas Kopienību, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos, Nolīgums starp Eiropas Kopienību un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtēšanu, Nolīgums starp Eiropas Kopienību un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību, kas visi parakstīti 1999. gada 21. jūnijā (OV L 114, 30.4.2002., 1. lpp.).

Pēc tam, kad bija pārtrauktas sarunas par institucionālās sistēmas nolīgumu, Eiropas Komisija un Šveice 2022. gada martā sāka izpētes sarunas, lai apspriestu ES un Šveices attiecību nākotni. Sarunās abas puses nonāca pie kopīgas vienošanās, kurā ņemta vērā abu pušu politiskā izpratne par sarunu virzību nākotnē un nosaukti plašas sarunu pakotnes komponenti un parametri, kā arī kompromisa mērķi un risinājumi galvenajos institucionālajos un nozaru punktos.

Šveices Federālā padome un Eiropas Komisija 2023. gada novembrī apstiprināja kopīgo vienošanos. Abas puses apņēmās to izmantot par pamatu, lai saņemtu sarunu pilnvaras, un dokumentēja savu mērķi pabeigt sarunas 2024. gadā.

Tāpēc Komisija 2023. gada 20. decembrī pieņēma ieteikumu Padomes lēmumam atļaut sarunas par izpētes sarunās apzināto un definēto plašo pasākumu kopumu². Šo sarunu vispārējais mērķis bija modernizēt un stiprināt divpusējās attiecības starp Savienību un Šveici, nodrošināt godīgu konkurenci starp Savienību un Šveices uzņēmumiem, kuri darbojas iekšējā tirgū, un aizsargāt Savienības pilsoņu tiesības Šveicē, tai skaitā novērst diskrimināciju starp dažādu dalībvalstu pilsoņiem. Tas ļautu abu pušu iedzīvotājiem, uzņēmumiem un pētniekiem pilnībā izmantot Savienības un Šveices ģeogrāfisko tuvumu, kopīgās vērtības un ekonomiskos sakarus. Vienlaikus Federālā padome veica attiecīgo sagatavošanas darbu no Šveices puses. Pēc attiecīgo procesu pabeigšanas Šveicē Padome 2024. gada 12. martā pieņēma lēmumu, ar ko Komisiju pilnvaro sākt sarunas par plašu pasākumu kopumu, kā arī detalizētas sarunu norādes³.

Sarunas par plašo pasākumu kopumu 2024. gada 18. martā sāka Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena un toreizējā Šveices Konfederācijas prezidente Viola Amherda. Komisija sarunas risināja, apspriežoties ar Padomi, tostarp Vispārējo lietu padomi, un EBTA darba grupu kā īpašo komiteju, ko Padome iecēlusi sarunām ar Šveici. Ir pienācīgi ņemta vērā Eiropas Parlamenta 2023. gada 4. oktobra rezolūcija, un Komisija pilnībā informēja Eiropas Parlamentu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 10. punktu.

Pēc deviņus mēnešus ilgām intensīvām sarunām priekšsēdētāja fon der Leiena un prezidente Amherda 2024. gada 20. decembrī paziņoja, ka pārrunas par visiem plašā pasākumu kopuma elementiem ir sekmīgi pabeigtas. Plašais pasākumu kopums ietver tādu piecu nolīgumu atjaunināšanu, kas pašlaik nodrošina Šveicei piekļuvi Savienības iekšējam tirgum; nolīgumā par lauksaimniecības produktu tirdzniecību iekļautā strīdu izšķiršanas mehānisma atjaunināšanu saskaņā ar iedibināto praksi Savienības un Šveices tirdzniecības nolīgumos ar citiem partneriem; jaunu protokolu par pārtikas nekaitīgumu, ar kuru izveidos kopēju pārtikas nekaitīguma telpu, kas aptvers visas pārtikas ķēdes dimensijas un aizstās sanitāros un fitosanitāros pielikumus nolīgumam par lauksaimniecības produktu tirdzniecību; jaunu nolīgumu par elektroenerģiju, kas ļaus Šveicei piedalīties Savienības iekšējā elektroenerģijas tirgū; jaunu nolīgumu veselības jomā, kas ļaus Šveicei piedalīties Savienības mehānismos un struktūrās nopietnu pārrobežu veselības apdraudējumu novēršanai, jo īpaši Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrā un Agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmā; jaunu nolīgumu par Šveices pastāvīgu un taisnīgu finansiālo iemaksu Savienības ekonomiskajā un sociālajā kohēzijā, atspoguļojot pušu partnerības un sadarbības līmeni; un jaunu nolīgumu,

² COM(2023) 798 final, 20.12.2023.

³ Padomes Lēmums (ES, Euratom) 2024/995 (2024. gada 12. marts), ar ko pilnvaro sākt sarunas ar Šveices Konfederāciju par tādiem institucionāliem noteikumiem nolīgumos starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju, kuri saistīti ar iekšējo tirgu, par nolīgumu par Šveices Konfederācijas dalību Savienības programmās un par nolīgumu, kas ir pamatā Šveices pastāvīgajam ieguldījumam Savienības kohēzijā (OV L, 2024/995, 26.3.2024.).

kas ļaus Šveicei piedalīties vairākās Savienības programmās, kurās var iesaistīties trešās valstis – “Apvārsnis Eiropa”, *Euratom* pētniecības un mācību programmā, *ITER/F4E* (“*Fusion for Energy*”), programmā “Digitālā Eiropa”, *Erasmus+*, kā arī programmā “ES – veselībai”, kuras mērķis ir papildināt sadarbību, kas izveidota ar veselības nolīgumu, par kuru abi partneri risināja sarunas tā paša plašā pasākumu kopuma ietvaros. Papildus iepriekš uzskaitītajiem elementiem plašais pasākumu kopums ietver arī atsevišķu protokolu par parlamentāro sadarbību.

Šis priekšlikums attiecas uz šādu nolīgumu un instrumentu parakstīšanu Eiropas Savienības vārdā plašā kopuma ietvaros:

- Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Grozošais protokols;
- Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Institucionālais protokols;
- Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Grozošais protokols;
- Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Institucionālais protokols;
- Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Valsts atbalsta protokols;
- Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Institucionālais protokols;
- Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Grozošais protokols;
- Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Valsts atbalsta protokols;
- Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Grozošais protokols;
- Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Institucionālais protokols;
- Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību Grozošais protokols;
- Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību protokols, ar ko izveido kopējo pārtikas nekaitīguma telpu;
- Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par elektroenerģiju;
- Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju veselības jomā;
- Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāru finansiālo iemaksu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā;
- Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā;
- Protokols starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par parlamentāro sadarbību.

Šis nolīgums attiecas arī uz Nolīguma par Šveices dalību Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā provizorisku piemērošanu, jo minētajā nolīgumā paredzēts to provizoriski piemērot no 2026. gada 1. janvāra vai no tā gada 1. janvāra, kas ir nākamais gads pēc tā parakstīšanas atkarībā no tā, vai minētā parakstīšana notiek pirms 2026. gada 1. jūlija.

Iepriekš minētajiem nolīgumiem un protokoliem ir pievienota Eiropas Savienības un Šveices Konfederācijas kopīgā deklarācija par augsta līmeņa dialoga izveidi par plašu divpusēju pasākumu kopumu un par Eiropas Savienības un Šveices divpusējo attiecību iespējamo turpmāko attīstību, kas būtu jāapstiprina un jāparaksta Savienības vārdā.

Lai gan Nolīgums par Šveices dalību Savienības programmās ir neatņemama daļa no plašākā nolīgumu kopuma, par kuru abi partneri vienojās 2024. gadā, Komisija nolēma paātrināt priekšlikuma par tā parakstīšanu sagatavošanu ar mērķi sākt tā provizorisku piemērošanu no 2025. gada 1. janvāra. Komisija šajā saistībā iesniedza atsevišķus priekšlikumus⁴.

Ierosinātā pieeja ļaus stāties spēkā pārejas pasākumiem, ko Komisija piešķir Šveicei sarunās par plašo pasākumu kopumu. Tajā pašā laikā tas neietekmē plašā nolīgumu kopuma pieeju, kas izveidota ar Kopējo vienošanos un apstiprināta ar Padomes pilnvarojumu.

Nolīgumā par Šveices dalību Savienības programmās ir iekļauta turpināmības klauzula, kas paredz, ka minētā nolīguma provizoriskā piemērošana tiks pārtraukta, ja Šveice līdz 2028. gada beigām nepabeigs procedūras, kas vajadzīgas, lai kopums stātos spēkā. Tāpēc Komisijas priekšlikumā par Nolīguma par Šveices dalību Savienības programmās parakstīšanu ir paredzēts, ka tas tiks noslēgts kā daļa no plašā nolīgumu kopuma, kas bija 2024. gadā notikušo sarunu priekšmets.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Institucionālu noteikumu ieviešana nodrošinās konsekventāku un saskanīgāku Savienības *acquis* piemērošanu tajās iekšējā tirgus daļās, kurās Šveice piedalās, vai politikas jomās, kurās Šveice ir apņēmusies veikt dinamisku saskaņošanu, ievērot vienotas interpretācijas un piemērošanas principu un strīdu izšķiršanas mehānismu, kurā Savienības tiesību jautājumos ir paredzēta Eiropas Savienības Tiesas loma. Dažādo nolīgumu pamatā ir Savienības pilsoņu nediskriminēšanas princips un vienlīdzīgas konkurences princips, kas pastāv starp Savienības un Šveices uzņēmumiem.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Plašajā ES un Šveices nolīgumu kopumā pilnībā tiek ievēroti Līgumi un saglabāta Savienības tiesiskās kārtības integritāte un autonomija. Tas veicina Savienības vērtības, mērķus un intereses un nodrošina tās rīcībpolitiku un pasākumu konsekveni, efektivitāti un nepārtrauktību.

Institucionālās un būtiskās izmaiņas spēkā esošajos nolīgumos, kā arī attiecīgā gadījumā valsts atbalsta noteikumu un jauno nolīgumu ieviešana palīdzēs sasniegt Savienības politikas mērķus šādās politikas jomās:

- iekšējais tirgus,
- konkurence,
- nodarbinātība un sociālie jautājumi,
- personu brīva pārvietošanās,
- transports,

⁴ COM(2025) 159 final un COM(2025) 160 final, 9.4.2025.

- lauksaimniecība,
- pārtikas nekaitīgums un kvalitāte,
- dzīvnieki un dzīvnieku izcelsmes produkti,
- augi un augu izcelsmes produkti,
- patērētāju aizsardzība,
- enerģētika,
- veselība,
- tirdzniecība.

Turklāt nolīgums, ar ko Šveici asociē ar Savienības programmām, un nolīgums par Šveices dalību Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā palīdzēs sasniegt Savienības politikas mērķus šādās politikas jomās:

- izglītība un apmācība,
- pētniecība un inovācija,
- digitālā ekonomika un sabiedrība,
- veselība,
- kosmoss.

Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāru finansiālo iemaksu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā palīdzēs sasniegt Savienības politikas mērķus attiecībā uz tās ekonomisko un sociālo kohēziju.

Nodrošinot, ka Šveice veic pienācīgu finansiālu iemaksu to aģentūru un struktūru pārvaldībā un darbībā, kurās tā piedalās, un informācijas sistēmās, kurām tā var piekļūt, tiks aizsargātas Savienības finanšu intereses.

Forums sadarbībai un dialogam starp Eiropas Parlamenta deputātiem un Šveices Federālo asambleju, kas izveidots ar īpašu protokolu, atbilst praksei asociācijas un stratēģisko partnerattiecību nolīgumos, ko Savienība noslēdz ar trešām valstīm.

Lai gan vairāku nolīgumu un protokolu, uz kuriem attiecas šis priekšlikums, īstenošanai nepieciešamas tehniskas un digitālas sistēmas, priekšlikumā nav ieviestas nekādas prasības, kas paredz obligātas izmaiņas šo sistēmu izmantošanā vai to arhitektūrā. Priekšlikums neskar principu “digitāls pēc noklusējuma”.

2. JURIDISKAIS PAMATS

Kopā nolīgumi un protokoli, uz kuriem attiecas ierosinātais lēmums, ir nesaraujami saistīti un veido saskaņotu kopumu, un tajos ir noteikta pastiprinātas un visaptverošas partnerības struktūra daudzās dažādās jomās, uz kurām attiecas Līgumi, pamatojoties uz pienācīgu tiesību un pienākumu līdzsvaru. Tādējādi atbilstošais materiālais juridiskais pamats ierosinātajam Padomes lēmumam par minēto nolīgumu un protokolu parakstīšanu ir LESD 217. pants. Procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 5. punkts, to lasot saistībā ar LESD 218. panta 8. punkta otro daļu. Tādējādi ierosinātā Padomes lēmuma juridiskais pamats ir LESD 217. pants, to lasot saistībā ar LESD 218. panta 5. punktu un 218. panta 8. punkta otro daļu.

Komisija uzskata, ka Savienībai ir kompetence visās jomās, uz kurām attiecas nolīgumi un protokoli, kas ir šā priekšlikuma priekšmets, un ka tāpēc nolīgumi un protokoli būtu jāparaksta tikai Savienībai.

3. IETEKME UZ BUDŽETU

Nolīgumos ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice, Nolīgumā veselības jomā un Nolīgumā par Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru Šveice ir piekritusi veikt finansiālas iemaksas Savienības budžetā to aģentūru un struktūru pārvaldībai un darbībai, kurās tā piedalās, un informācijas sistēmām, kurām tai ir piekļuve, ņemot vērā katra nolīguma darbības jomu.

Vairumā gadījumu maksāšanas kārtība ir izklāstīta īpašos pielikumos, kas veidoti atbilstoši vienam paraugam. Standarta noteikumu kopums, kas kopīgs attiecīgajiem nolīgumiem un protokoliem, paredz, ka Šveice veic ikgadēju finansiālu iemaksu, kas jāmaksā datumos, kuri norādīti Eiropas Komisijas izdotajos uzaicinājumos veikt iemaksu. Šo iemaksu veidos darbības iemaksas un dalības maksas summa.

Ja aģentūrām un informācijas sistēmām jau pastāv citi finansēšanas mehānismi, tie tiek saglabāti.

Aģentūru un informācijas sistēmu konkrētie finansēšanas noteikumi ir aprakstīti iedaļā, kurā sīki izklāstīti nolīgumu noteikumi. Kopā ar šo priekšlikumu iesniegtā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā ir atspoguļota šo noteikumu turpmākā ietekme uz budžetu un to apmaksas kārtība.

4. CITI ELEMENTI

- **Īstenošana, ko veic saskaņā ar nolīgumiem un protokoliem izveidotas struktūras**

Nolīgumu kopumu saista līdzīgi institucionāli noteikumi un/vai citas savstarpējās saiknes. Visi nolīgumi, uz kuriem attiecas plašais nolīgumu kopums, paredz apvienotās komitejas, kurās ir Savienības un Šveices pārstāvji un kuras kopumā veidotas atbilstoši vienam modelim. Visi nolīgumi ar iekšējo tirgu saistītās jomās, Nolīgums par lauksaimniecības produktu tirdzniecību, Nolīgums veselības jomā un Nolīgums par Šveices regulāro finansiālo iemaksu Savienības sociālajā un ekonomiskajā kohēzijā dod iespēju izveidot darba grupas. Vairākos nolīgumos ir ietverti strīdu izšķiršanas mehānismi, kuru pamatā ir tas pats modelis, kas nodrošina iespēju novērst saistību pārkāpumus, ko viena no pusēm pieļāvusi saskaņā ar attiecīgo nolīgumu vai nolīgumu kopumu. Visbeidzot, ar Protokolu par parlamentāro sadarbību tiek izveidota Apvienotā parlamentārā komiteja, kuras sastāvā ir Eiropas Parlamenta un Šveices Federālās asamblejas pārstāvji.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Plašā nolīgumu kopuma sastāvs un nolīgumu un protokolu būtība

Plašais nolīgumu kopums sastāv no vairākiem nolīgumiem un protokoliem, kuriem ir atšķirīgi mērķi un uzbūve pat tad, ja tiem ir kopīgi elementi. Kopums jo īpaši ietver nolīgumus un protokolu ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice, Nolīgumu par lauksaimniecības produktu tirdzniecību, sadarbības nolīgumus un protokolu par parlamentāro sadarbību. Vairākiem no šiem nolīgumiem un protokoliem ir pievienotas kopīgas deklarācijas. Kopums ir papildināts ar kopīgu deklarāciju par augsta līmeņa dialoga izveidi starp Savienību un Šveici.

Nolīgumi ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice

Institucionālo pārmaiņu rezultātā četri no pieciem *pašreizējiem* nolīgumiem tiks uzskatīti par nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice, un tam ir būtiska ietekme uz to savstarpējo saistību. Šāds statuss būs arī jaunam nolīgumam un jaunam protokolam.

Pašreizējie nolīgumi, kas tiks uzskatīti par nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās

- Nolīgums starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos (turpmāk – “Nolīgums par personu brīvu pārvietošanos”);
- Nolīgums starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu (turpmāk – “Nolīgums par gaisa transportu”);
- Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru pārvadājumiem pa dzelzceļu un autoceļiem (turpmāk – “Nolīgums par sauszemes transportu”);
- Nolīgums starp Šveices Konfederāciju un Eiropas Kopienu par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtēšanu (turpmāk – “Nolīgums par savstarpējo atzīšanu”).

Jauns nolīgums un protokols, ko uzskatīs par nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās

- Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par elektroenerģiju (turpmāk – “Nolīgums par elektroenerģiju”);
- Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību protokols, ar ko izveido kopējo pārtikas nekaitīguma telpu (turpmāk – “Protokols par kopējo pārtikas nekaitīguma telpu”).

Nolīgums par lauksaimniecības produktu tirdzniecību

- Nolīgums starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību (turpmāk – “Nolīgums par lauksaimniecības produktu tirdzniecību”). Grozīto nolīgumu vairs neuzskatīs par nolīgumu jomā, kura saistīta ar iekšējo tirgu un kurā piedalās Šveice.

Sadarbības nolīgumi

Vairākus nolīgumus var uzskatīt par sadarbības nolīgumiem, un tādējādi tie nav nolīgumi ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice. To struktūra un saturs mainās atkarībā no to mērķa. Šie nolīgumi ir šādi:

- Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju veselības jomā (turpmāk – “Nolīgums veselības jomā”);
- Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāru finansiālo iemaksu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā (turpmāk – “Nolīgums par kohēziju”);
- Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā (turpmāk – “Nolīgums par Kosmosa programmas aģentūru”);
- Nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par Šveices Konfederācijas dalību Savienības programmās (turpmāk – “Nolīgums par Savienības programmām”);

Nolīgums par Savienības programmām netiks sīki aprakstīts, jo uz tā parakstīšanu attiecas atsevišķi priekšlikumi⁵.

Protokols par parlamentāro sadarbību

Protokols starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par parlamentāro sadarbību (turpmāk – “Protokols par parlamentāro sadarbību”) nodrošina juridisko pamatu un mehānismus politiskai sadarbībai starp Eiropas Parlamentu un Šveices Federālo asambleju.

Augsta līmeņa dialogs

Eiropas Savienības un Šveices Konfederācijas kopīgā deklarācija par augsta līmeņa dialoga izveidi par plašu divpusēju nolīgumu kopumu un Eiropas Savienības un Šveices divpusējo attiecību iespējamo turpmāko attīstību nodrošinās pamatu politiskām diskusijām starp Eiropas komisāru un Šveices Federālās padomes locekli, kas atbild par ES un Šveices attiecībām. Augsta līmeņa dialogi ir kopīgs instruments, ko Savienība izmanto, lai stimulētu sadarbību ar trešām valstīm kādā konkrētā jomā.

Nolīgumi ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice

Institucionālie noteikumi

Visos nolīgumos ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice, ir iekļauti identiski institucionālie noteikumi, vajadzības gadījumā veicot tehniski pamatotus pielāgojumus, kā daļa no jaunajiem nolīgumiem, vai izmantojot institucionālos protokolus. Nolīgumā veselības jomā pēc analogijas tiek piemēroti tie paši institucionālie risinājumi. Institucionālie noteikumi ietver šādus elementus:

- (1) *vienota interpretācija un piemērošana* – pienākums attiecīgos nolīgumus interpretēt un piemērot vienādi iekšējā tirgū un, ciktāl tie ietver Savienības tiesību jēdzienus, saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru gan pirms, gan pēc attiecīgā nolīguma parakstīšanas;
- (2) *dinamiska saskaņošana* – pušu pienākums, ievērojot ierobežotus izņēmumus, integrēt attiecīgajos nolīgumos visus Savienības tiesību aktus, kas ietilpst to darbības jomā; ņemot vērā Šveices monistisko tiesību sistēmu, šie akti, tos integrējot nolīgumos, kļūst par Šveices tiesību sistēmas daļu. Savukārt Šveice tiks iesaistīta attiecīgajos nolīgumos iekļaujamo tiesību aktu sagatavošanā, piemēram, Šveice piedalīsies attiecīgo komiteju un ekspertu grupu darbā bez balsstiesībām. Vēsturisku iemeslu dēļ attiecībā uz nolīgumiem par savstarpēju atzīšanu un sauszemes transportu Šveicei ir pienākums pieņemt valsts tiesību aktu noteikumus, lai sasniegtu rezultātu, kas jāsasniedz ar minētajiem tiesību aktiem;
- (3) *strīdu izšķiršana* – efektīvs mehānisms strīdu izšķiršanai, izmantojot trešās personas šķīrējtiesu; šķīrējtiesai ir pienākums nodot jautājumus par nolīgumu noteikumiem, kas ietver Savienības tiesību jēdzienus, izskatīšanai Eiropas Savienības Tiesai, un tās atzinumi šķīrējtiesai ir juridiski saistoši;
- (4) *saikne starp nolīgumiem* – iespēja pusēm veikt samērīgus un efektīvus kompensējošos pasākumus strīdu izšķiršanas procedūras ietvaros, ja kāda no pusēm uzskata, ka otra puse nav izpildījusi šķīrējtiesas nolēmumu; šos kompensējošos pasākumus var paredzēt attiecīgajā nolīgumā vai jebkurā citā nolīgumā, kurš saistīts

⁵ COM(2025) 159 final un COM(2025) 160 final, 9.4.2025.

ar iekšējo tirgu, tai skaitā daļēju vai pilnīgu šāda nolīguma vai nolīgumu darbības apturēšanu.

Valsts atbalsta noteikumi

Turklāt tajos nolīgumos, kuros jānodrošina vienlīdzīgi konkurences noteikumi iekšējā tirgū, jo īpaši nolīgumos par gaisa transportu, sauszemes transportu un elektroenerģiju, ir iekļauti materiāli un procesuāli noteikumi, tai skaitā uzraudzības un izpildes panākšanas mehānismi, kas ir līdzvērtīgi Savienībā piemērotajiem noteikumiem. Šādi valsts atbalsta noteikumi ir izklāstīti nolīguma pamattekstā, kā tas ir Nolīguma par elektroenerģiju gadījumā, vai īpašos protokolos, kā tas ir gaisa transporta un sauszemes transporta nolīgumu gadījumā. Abos gadījumos vispārējie un nozaru valsts atbalsta noteikumi, kas papildina iepriekš minēto regulējumu, ir izklāstīti īpašos pielikumos.

Dalība aģentūrās un informācijas sistēmās

Šveice iegūs papildu piekļuvi aģentūrām un/vai informācijas sistēmām saskaņā ar šādiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice: Nolīgums par personu brīvu pārvietošanos, Nolīgums par savstarpējo atzīšanu, Protokols par kopējo pārtikas nekaitīguma telpu un Nolīgums par elektroenerģiju. Šveicei būs arī papildu piekļuve aģentūrai un informācijas sistēmām saskaņā ar Nolīgumu veselības jomā.

Iepriekš minētie standarta noteikumi attieksies uz finansēšanas mehānismiem, kas saistīti ar papildu piekļuvi aģentūrām un informācijas sistēmām, ko Šveice iegūs saskaņā ar plašo nolīgumu kopumu. Principā šie standarta noteikumi būtu jāpiemēro finansēšanas mehānismiem, kas saistīti ar jebkādu turpmāku piekļuvi aģentūrām, struktūrām, informācijas sistēmām un citām darbībām, kurām Šveice nākotnē var gūt piekļuvi saskaņā ar nolīgumiem, kas ir daļa no kopuma, vai saskaņā ar turpmākiem nolīgumiem, ko Savienība un Šveice var noslēgt.

Darbības ieguldījums, kas būs daļa no Šveices ikgadējās finansiālās iemaksas, pamatosies uz iemaksu skalu, kas definēta kā attiecība starp Šveices iekšzemes kopproduktu (IKP) tirgus cenās un Savienības IKP tirgus cenās⁶. Iemaksu skala tiks piemērota Savienības gada apstiprinātajam budžetam, kas iekļauts attiecīgā gada attiecīgajā(-ās) Savienības budžeta subsīdiu pozīcijā(-ās), vajadzības gadījumā veicot korekcijas, ņemot vērā nolīguma darbības jomu. Darbības iemaksu informācijas sistēmās un citās darbībās aprēķina, piemērojot iemaksu skalu attiecīgā gada attiecīgajam budžetam, kā noteikts budžeta izpildes dokumentos (piemēram, darba programmās un līgumos). Gada dalības maksa būs 4 % no darbības iemaksas.

Visas atsaucēs summas balstīsies uz saistību apropiācijām.

Nolīgumos, ar kuriem Šveicei piešķirs piekļuvi aģentūrām, ir iekļauts arī pielikums par šo aģentūru un to darbinieku tiesībām, privilēģijām un imunitāti, kas atbilst standarta paraugam un atspoguļo Protokola (Nr. 7) par Eiropas Savienības privilēģijām un imunitāti noteikumus.

Nolīgums par personu brīvu pārvietošanos

Atjauninātais Nolīgums par personu brīvu pārvietošanos dos Šveicei iespēju veikt dinamisku saskaņošanu ar pašreizējiem un turpmākajiem Savienības tiesību aktiem personu brīvas pārvietošanās un darba ņēmēju norīkošanas jomā.

⁶ Attiecīgais IKP būs jaunākais pieejamais Eiropas Savienības Statistikas biroja (EUROSTAT) noteiktais rādītājs tā gada 1. janvārī, kurā veikts ikgadējais maksājums, pienācīgi ņemot vērā Nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par sadarbību statistikas jomā (OV L 90, 28.3.2006., 2. lpp.).

Nolīguma par personu brīvu pārvietošanos grozošais protokols maina tā struktūru. Nolīguma pašreizējās redakcijas I pielikumā ir iekļauts ievērojams skaits materiālo tiesību normu. Minēto pielikumu aizstāj ar to Savienības tiesību aktu sarakstu, ar kuriem Šveice īsteno dinamisku saskaņošanu un kas lielā mērā aptvers minēto noteikumu būtību.

Nolīguma materiālo noteikumu aizstāšanu ar Savienības *acquis* integrēšanu papildinās ar vairākiem dinamiskās saskaņošanas izņēmumiem šādās jomās: iepriekšējas paziņošanas periods un kontrole, finanšu garantijas un sankcijas pakalpojumu sniedzējiem, pierādījumi par pašnodarbinātību, pastāvīgas dzīvesvietas iegūšana, nekustamā īpašuma iegāde, personas apliecības, izraidīšana un konkrēti kantonu tiesību jautājumi saistībā ar sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu. Daži no šiem izņēmumiem jau ir iekļauti esošajā nolīgumā. Spēkā esošie noteikumi par studentu tiesībām tiks pārskatīti tā, lai puses vairs nevarētu diskriminēt otras puses studentus attiecībā uz mācību maksu, kā arī saistītajiem publiskajiem atbalsta mehānismiem universitātēs, kuras galvenokārt finansē no publiskiem līdzekļiem. Tiks garantēts pašreizējais Savienības studentu piekļuves līmenis šīm universitātēm Šveicē.

Turklāt aizsardzības līmeņa nepazemināšanas klauzula paredz, ka Šveicei nebūs pienākuma integrēt jaunu *acquis* attiecībā uz darba ņēmēju norīkošanu darbā, ja tā rezultātā tiktu būtiski vājināts vai samazināts norīkoto darba ņēmēju aizsardzības līmenis attiecībā uz nodarbinātības noteikumiem.

Ar protokolu, kas pievienots atjauninātajam nolīgumam, puses uzņemsies saistības, ka Savienības un Šveices noteikumi par ilgtermiņa uzturēšanās atļauju piešķiršanu tiek piemēroti nediskriminējošā veidā, jo īpaši attiecībā uz minimālo iepriekšējas uzturēšanās ilgumu, kas ir pieci gadi.

Pašreizējā drošības klauzula tiks pielāgota un saskaņota ar institucionālo protokolu. To var aktivizēt, ja nolīguma piemērošanas rezultātā rodas nopietnas ekonomiskas vai sociālas grūtības. Ja puses nevar vienoties par piemērotu, saskaņotu risinājumu situācijas labošanai, puse, kas apgalvo, ka pastāv nopietnas ekonomiskas grūtības, var iesniegt šo jautājumu izskatīšanai šķīrējtiesā. Tā varēs izmantot aizsardzības pasākumus tikai tad, ja šķīrējtiesa uzskatīs, ka tas ir pamatoti attiecīgajā situācijā.

Vairākās nolīgumam pievienotajās kopīgajās deklarācijās ir precizēta pušu kopīgā izpratne par noteikumiem, kas attiecas, piemēram, uz personu brīvas pārvietošanās *acquis* paredzēto tiesību ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu un rīcību pret to, paziņošanas procedūrām saistībā ar darba uzsākšanu vai efektīvām kontroles sistēmām, tai skaitā Šveices divkāršo izpildes sistēmu attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu.

Saskaņā ar nolīgumu Šveicei būs piekļuve šādām informācijas sistēmām, un tā saskaņā ar standarta finanšu kārtību sniegs finansiālu ieguldījumu šādās informācijas sistēmās:

- Eiropas Nodarbinātības dienestu tīkls (*EURES*), kas izveidots ar Regulu (ES) 2016/589⁷,
- sociālā nodrošinājuma informācijas elektroniskā apmaiņa (*EESSI*), kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 883/2004 un Regulu (EK) Nr. 987/2009⁸,

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/589 (2016. gada 13. aprīlis) par Eiropas Nodarbinātības dienestu tīklu (*EURES*), darba ņēmēju piekļuvi mobilitātes pakalpojumiem un turpmāku darba tirgu integrāciju un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 492/2011 un (ES) Nr. 1296/2013 (OV L 107, 22.4.2016., 1. lpp.).

- ar Regulu (ES) Nr. 1024/2012⁹ izveidotās iekšējā tirgus informācijas sistēmas (*IMI*) moduļi, kas saistīti ar darba ņēmēju norīkošanu darbā, pakalpojumiem, profesionālo kvalifikāciju, Eiropas profesionālo karti, reglamentētajām profesijām un vienoto digitālo vārteju.

Dalība *EURES* platformā veicinās darbaspēka mobilitāti, atvieglos informācijas par brīvajām darbvietām un darba meklētāju profilu apmaiņu un nodrošinās kvalitatīvu piemeklēšanu dažādās valodās un valstu kontekstos, tai skaitā izmantojot Eiropas prasmju, kompetenču, kvalifikāciju un profesiju klasifikāciju (*ESCO*).

Pašreizējos finansēšanas mehānismus turpinās piemērot Šveices finansiālajai iemaksai Savstarpējās informācijas sistēmā par sociālo aizsardzību (*MISSOC*), kurai tai jau ir piekļuve.

Nolīgums par gaisa transportu

Atjauninātais Nolīgums par gaisa transportu dos Šveicei iespēju veikt dinamisku saskaņošanu ar pašreizējiem un turpmākajiem Savienības tiesību aktiem gaisa transporta jomā.

Nolīguma par gaisa transportu grozošais protokols nemaina nolīguma mērķus un ievieš nelielas izmaiņas nolīguma pamattekstā un pielikumā. Svarīgākais ir savstarpēja kabotāžas tiesību apmaiņa starp pusēm (kas ļauj attiecīgajām aviosabiedrībām veikt lidojumus starp diviem punktiem dalībvalsts vai Šveices teritorijā).

Papildu piekļuve informācijas sistēmām nav paredzēta. Turpinās piemērot pašreizējo finanšu kārtību attiecībā uz Šveices dalību Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūrā (*EASA*), kas izveidota ar Regulu (ES) 2018/1139¹⁰. Pašreizējā kārtība attiecībā uz *EASA* un tās personāla tiesībām, privilēģijām un imunitāti tiks aizstāta ar iepriekš minēto modeli.

Nolīgumam ir pievienots protokols par valsts atbalstu, un tam pievienos kopīgu deklarāciju.

Nolīgums par sauszemes transportu

Saskaņā ar atjaunināto Nolīgumu par sauszemes transportu, tāpat kā tā sākotnējā redakcijā, Šveicei būs jāpieņem valsts tiesību aktu noteikumi, lai sasniegtu rezultātu, kas jāsasniedz ar Savienības tiesību aktiem, kuri uzskaitīti nolīguma pielikumā.

Atjauninātajā nolīgumā tiks precizēts, ka dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi uz savu atbildību var sniegt starptautiskus pasažieru dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumus starp Savienību un Šveici, tai skaitā starptautisko kabotāžu. Ar grozošo protokolu nolīgumā tiks iestrādāts

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 284, 30.10.2009., 1. lpp.).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1024/2012 (2012. gada 25. oktobris) par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu, un ar ko atceļ Komisijas Lēmumu 2008/49/EK (OV L 316, 14.11.2012., 1. lpp.).

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (OV L 212, 22.8.2018., 1. lpp.).

attiecīgais Savienības *acquis*, kas garantē tiesības sniegt starptautiskos dzelzceļa kravu pārvadājumu pakalpojumus Savienībā un Šveicē.

Šveice varēs izmantot dažus izņēmumus. Piemēram, Šveice varēs piešķirt prioritāti dzelzceļa pakalpojumiem, kas kursē saskaņā ar Šveices regulāru intervālu grafiku. Savukārt Savienība vai tās dalībvalstis savā teritorijā var piešķirt prioritāti Savienības uzņēmumiem, kas sniedz dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumus, nevis Šveices starptautiskajam dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumam, kas ir daļa no starptautiskā pārvadājumu pakalpojuma saskaņā ar Šveices regulāro intervālu grafiku. Šveicei būs arī tiesības pieņemt kustības grafika pārvaldības instrumentus, kas paredz minimālo vilcienu maršrutu skaitu stundā noteiktiem satiksmes veidiem, tai skaitā kravu, reģionālajai un tālsatiksmes pasažieru satiksmei, ko var izmantot arī starptautiskam nolūkam. Tai būs arī iespēja uzlikt par pienākumu pasažieru pārvadājumu uzņēmumiem piedalīties Šveices biļešu pārdošanas un cenu integrācijas sistēmā, vienlaikus garantējot uzņēmumiem cenu noteikšanas brīvību. Šveices kompetentās iestādes varēs arī tieši piešķirt tiesības slēgt sabiedrisko pakalpojumu līgumus dzelzceļa transporta jomā, ievērojot īpašus nosacījumus, kas garantē, ka netiek ietekmēts Savienības iekšējais tirgus Savienības teritorijā.

Pašreizējā Šveices maksājumu sistēma smagajiem kravas transportlīdzekļiem tiks tuvināta Savienības maksu sistēmai, lai gan uz to attiecas izņēmums attiecībā uz dinamisko saskaņošanu.

Šveice kā trešā valsts mijiedarbojas ar Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūru, kas izveidota ar Regulu (ES) 2016/796¹¹. Saskaņā ar piemērojamajiem Savienības tiesību aktiem un pēc tam, kad to apstiprinājusi valde, aģentūra vienojas ar attiecīgajām Šveices iestādēm par kārtību un apjomu, kādā tās piedalās aģentūras darbā.

Papildu piekļuve informācijas sistēmām nav paredzēta. Pašreizējo finanšu kārtību turpinās piemērot Šveices piekļuvei *TACHOnet*, kā noteikts Regulā (ES) Nr. 165/2014 un Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2016/68¹².

Nolīgumam ir pievienots protokols par valsts atbalstu, un tam pievienos kopīgu deklarāciju. Arī grozošajam protokolam pievienos kopīgu deklarāciju.

Nolīgums par savstarpējo atzīšanu

Saskaņā ar atjaunināto Nolīgumu par savstarpējo atzīšanu Šveicei būs jāpieņem valsts tiesību aktu noteikumi, lai sasniegtu rezultātu, kas jāsasniedz ar nolīguma pielikumā uzskaitītajiem Savienības tiesību aktiem. Ja nākotnē nolīguma darbības joma tiks paplašināta, tā pati pieeja attieksies arī uz papildu jomām.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/796 (2016. gada 11. maijs) par Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūru un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 881/2004 (OV L 138, 26.5.2016., 1. lpp.).

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 165/2014 (2014. gada 4. februāris) par tahogrāfiem autotransportā, ar kuru atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 3821/85 par reģistrācijas kontrolierīcēm, ko izmanto autotransportā, un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 561/2006, ar ko paredz dažu sociālās jomas tiesību aktu saskaņošanu saistībā ar autotransportu (OV L 60, 28.2.2014., 1. lpp.) un Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2016/68 (2016. gada 21. janvāris) par kopīgām procedūrām un specifikācijām, kas vajadzīgas vadītāja karšu elektronisko reģistru savstarpējai savienojamībai (OV L 15, 22.1.2016., 51. lpp.), kas grozīta ar Regulu (ES) 2017/1503 (2017. gada 25. augusts) (OV L 221, 26.8.2017., 10. lpp.).

Ar Nolīguma par savstarpējo atzīšanu grozošo protokolu tiek veiktas tikai nelielas izmaiņas nolīguma pamattekstā un pielikumā, lai labāk definētu nolīguma mērķi un darbības jomu, piemērojamās procedūras un pušu iestāžu un uzņēmumu lomu, kā arī pušu sadarbību.

Visās jomās, uz kurām attiecas nolīguma 1. pielikums, Šveicei būs jāpieņem tiesību akti, lai sasniegtu tādu pašu rezultātu kā minētajā pielikumā uzskaitītajam Savienības *acquis*. Attiecīgie Šveices tiesību aktu noteikumi pielikumā vairs nebūs uzskaitīti. Vienīgais izņēmums no šā noteikuma attiecas uz 1. pielikuma 11. nodaļu, kurā Šveices tiesību aktu noteikumi joprojām tiks uzskaitīti. Tas atspoguļo izņēmumu, par ko panākta vienošanās attiecībā uz Direktīvu 2007/45/EK¹³.

Dažās jomās Šveices iespēja ietekmēt lēmumus būs ierobežota. Parasti tai nebūs piekļuves attiecīgām ekspertu grupām un komitoloģijas komitejām, kas nodarbojas ar zālēm. Tai arī nebūs piekļuves Eiropas Zāļu aģentūrai. Medicīnisko ierīču jomā Šveices loma komitejās un ekspertu grupās būs ierobežota – tai būs tikai viens novērotājs.

Saskaņā ar atjaunināto nolīgumu Šveicei būs piekļuve, un tā veiks finansiālu iemaksu *EudraGMDP* informācijas sistēmā par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm, kā noteikts Direktīvā 2004/27/EK¹⁴.

Nolīgums par elektroenerģiju

Nolīgums par elektroenerģiju dos Šveicei iespēju veikt dinamisku saskaņošanu ar pašreizējiem un turpmākajiem Savienības tiesību aktiem elektroenerģijas jomā.

Nolīguma par elektroenerģiju mērķis ir dot Šveicei piekļuvi Savienības iekšējam elektroenerģijas tirgum. Tā mērķis ir, piemēram, veicināt elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecību; garantēt elektroenerģijas tirgus integritāti un pārredzamību, kā arī vienlīdzīgu attieksmi pret visiem tirgus dalībniekiem; nodrošināt elektroenerģijas tīklu stabilitāti un piegādes drošību; kā arī veicināt elektroenerģijas ražošanu no atjaunīgajiem energoresursiem. Nolīgumā ir definēti noteikumi un jēdzieni, kas piemērojami iekšējiem elektroenerģijas tirgiem, kā arī dalībnieku, piemēram, pārvades sistēmas un sadales sistēmas operatoru, uzdevumi un atbildības jomas. Tajā arī paredzēts pārejas režīms attiecībā uz jau pastāvošām ilgtermiņa jaudas rezervēm starpsavienotajiem pie Šveices robežas, kas nav saderīgas ar *acquis*.

Attiecībā uz vides aizsardzību elektroenerģijas nozarē Šveicei ir pienākums pieņemt vai saglabāt Šveices tiesību aktu noteikumus, kuros noteiktas prasības, kas nodrošina vismaz tādu pašu aizsardzības līmeni, kāds noteikts attiecīgajā *acquis*. Šādi noteikumi nedrīkst radīt šķēršļus brīvai piekļuvei Šveices tirgum attiecībā uz precēm un pakalpojumiem no Savienības, kas atbilst attiecīgajā *acquis* noteiktajām prasībām. Dinamiskas saskaņošanas pienākumam ir paredzēts izņēmums, kas ļauj Šveicei veikt nepieciešamus, samērīgus un nekropļojošus pasākumus, lai nodrošinātu elektroapgādes drošību, izveidojot un nodrošinot elektroenerģijas rezerves, ciktāl tie ir saderīgi ar nolīgumu.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/45/EK (2007. gada 5. septembris), ar ko paredz noteikumus par fāsētu produktu nominālajiem daudzumiem, atceļ Padomes Direktīvas 75/106/EEK un 80/232/EEK un groza Padomes Direktīvu 76/211/EEK (OV L 247, 21.9.2007., 17. lpp.).

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/27/EK (2004. gada 31. marts), ar ko groza Direktīvu 2001/83/EK par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm (OV L 136, 30.4.2004., 34. lpp.).

Saskaņā ar nolīgumu Šveice varēs piedalīties, un tai būs jāpiedalās ar Regulu (ES) 2019/942¹⁵ izveidotās Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūras (ACER) finansēšanā. Nolīgumā ir iekļauts standarta pielikums par ACER un tās darbinieku tiesībām, privilēģijām un imunitāti. Šveicei būs arī piekļuve Savienības datubāzei, kas izveidota ar Direktīvu (ES) 2018/2001 par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu¹⁶, un tā saskaņā ar standarta finanšu kārtību sniegs finansiālu ieguldījumu tajā.

Nolīgumā ir iekļauti noteikumi par valsts atbalstu, un tam pievienos kopīgu deklarāciju.

Protokols par kopējo pārtikas nekaitīguma telpu

Protokols par kopējo pārtikas nekaitīguma telpu nodrošinās dinamisku saskaņošanu un vienlaicīgu piemērošanu Šveicē attiecībā uz visu Savienības *acquis*, kas saistīts ar pārtikas ķēdi.

Pašreizējā Nolīguma par lauksaimniecības produktu tirdzniecību ar sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem saistītie pielikumi tiks izslēgti no Nolīguma par lauksaimniecības produktu tirdzniecību, un to priekšmets tiks iekļauts Protokolā par kopējo pārtikas nekaitīguma telpu. No šiem pielikumiem izriet, ka Nolīgums par lauksaimniecības produktu tirdzniecību tā pašreizējā formā ir klasificējams kā nolīgums jomā, kura saistīta ar iekšējo tirgu un kurā piedalās Šveice.

Protokols par kopējo pārtikas nekaitīguma telpu, kas papildina Nolīgumu par lauksaimniecības produktu tirdzniecību, arī turpmāk būs saistīts ar Nolīgumu par lauksaimniecības produktu tirdzniecību, jo, ja nolīgums vai protokols tiks izbeigts, arī otra instrumenta darbība tiks automātiski izbeigta.

Ar protokolu izveido kopēju pārtikas nekaitīguma telpu, kas aptver visas pārtikas ķēdes dimensijas. Tās mērķi ir, piemēram, uzlabot pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīgumu, nodrošināt augstu cilvēku, dzīvnieku un augu veselības līmeni, apkarot rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem, uzlabot dzīvnieku aizsardzību un veicināt augstus dzīvnieku labturības standartus.

Papildus dinamiskai saskaņošanai attiecībā uz visiem Savienības *acquis* tiesību aktiem, kas saistīti ar visu pārtikas ķēdi, Protokolā par kopējo pārtikas nekaitīguma telpu ir iekļauts pienākums Šveicei uz laiku piemērot visus nelegislatīvos aktus, kuru pamatā ir piemērojami sekundārie tiesību akti, no dienas, kad šādi nelegislatīvi akti kļūst piemērojami Savienībā, un līdz dienai, kad Apvienotā komiteja pieņem lēmumu par akta iekļaušanu, lai garantētu to vienlaicīgu piemērošanu visā kopējā pārtikas nekaitīguma telpā.

Dinamiskas saskaņošanas pienākumam paredzētie izņēmumi ļaus Šveicei noteiktos apstākļos saglabāt valsts tiesību aktu noteikumus par ģenētiski modificētiem organismiem un dzīvnieku labturību. Turklāt Šveice varēs arī saglabāt savus pasākumus attiecībā uz tādas liellopu gaļas

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/942 (2019. gada 5. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūru (OV L 158, 14.6.2019., 22. lpp.).

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

importu, kas iegūta no liellopiem, kuri potenciāli ārstēti ar hormonu augšanas veicinātājiem, ja šāda liellopu gaļa netiek pārvesta uz Savienību.

Būs iespējams veikt kompensējošos pasākumus, ja kāda puse neievēros šķīrējtiesas nolēmumu, kas pieņemts atbilstoši Protokolam par kopējo pārtikas nekaitīguma telpu vai jebkuru citu nolīgumu jomā, kura saistīta ar iekšējo tirgu un kurā piedalās Šveice, vai Nolīgumam par lauksaimniecības produktu tirdzniecību.

Lai Šveice varētu sagatavoties pārejai no pašreizējās sistēmas, kas balstīta uz līdzvērtību, uz sistēmu, kuras pamatā ir princips, saskaņā ar kuru pašu Savienības *acquis* vienlaicīgi piemēro tās teritorijā, Protokolā par kopējo pārtikas nekaitīguma telpu ir paredzēts, ka pašreizējie ar sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem saistītie Nolīguma par lauksaimniecības produktu tirdzniecību pielikumi arī turpmāk radīs juridiskas sekas pārejas periodā, kas nepārsniedz 24 mēnešus. Pēc minētā termiņa beigām pilnībā piemēros visus Protokola par kopējo pārtikas nekaitīguma telpu noteikumus.

Protokols paredz Šveices piekļuvi Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei (*EFSA*), kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 178/2002¹⁷, un ietver standarta pielikumu par tās, kā arī tās personāla tiesībām, privilēģijām un imunitāti. Saskaņā ar iepriekš minēto standarta finanšu kārtību protokolā paredzēta arī Šveices finansiālā iemaksa *EFSA*, kā arī šādu informācijas sistēmu finansēšanā:

- portāls *EUROPHYT*, kas izveidots ar Komisijas Direktīvu 94/3/EK¹⁸,
- ātrās brīdināšanas sistēma pārtikas un barības jomā (*RASFF*), kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 178/2002¹⁹,
- sanitārās un fitosanitārās sertifikācijas platforma (*TRACES*), kas izveidota ar Regulu (ES) 2017/625²⁰, un
- dzīvnieku slimību informācijas sistēma (*ADIS*), kas izveidota ar Regulu (ES) 2020/2002²¹.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.).

¹⁸ Komisijas Direktīva 94/3/EK (1994. gada 21. janvāris), ar ko nosaka procedūru paziņošanai par sūtījuma vai kaitīga organisma aizturēšanu no trešām valstīm, ja tie rada tiešus fitosanitārus draudus (OV L 32, 5.2.1994., 37. lpp.).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

²¹ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/2002 (2020. gada 7. decembris), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/429 piemērot attiecībā uz Savienības līmeņa paziņošanu un Savienības līmeņa ziņošanu par sarakstā norādītajām slimībām, attiecībā uz Savienības uzraudzības programmu un izskaušanas programmu iesniegšanas un ziņošanas un statusa "brīvs no

Nolīgums par lauksaimniecības produktu tirdzniecību

Tiklīdz stāties spēkā Nolīguma par lauksaimniecības produktu tirdzniecību grozījumi, kas ieviesti ar īpašo grozošo protokolu, Nolīgums par lauksaimniecības produktu tirdzniecību vairs netiks uzskatīts par nolīgumu jomā, kura saistīta ar iekšējo tirgu un kurā piedalās Šveice.

Pēc tam, kad būs svītroti ar sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem saistītie Nolīguma par lauksaimniecības produktu tirdzniecību pielikumi, grozītā nolīguma darbības joma, tai skaitā atlikušie pielikumi, attieksies tikai uz tirdzniecības aspektiem. Līdz ar to Savienības *acquis* vienotas interpretācijas un piemērošanas jēdzieni, Eiropas Savienības Tiesas loma, dinamiskā saskaņošana un valsts atbalsta noteikumi nav būtiski. Tādējādi šajā nolīgumā paredzētā institucionālā sistēma atšķiras no tās, kas noteikta Protokolā par kopējo pārtikas nekaitīguma telpu.

Ar grozošo protokolu tiks atjaunināts strīdu izšķiršanas mehānisms saskaņā ar Savienības un Šveices tirdzniecības nolīgumos iedibināto praksi. Piemērojamās strīdu izšķiršanas procedūras pamatā būs procedūra, kas iekļauta nolīgumos tajās iekšējā tirgus jomās, kurās piedalās Šveice. Nolīgumam ar tiem ir arī kopīgs noteikumu kopums attiecībā uz šķīrējtiesu. Eiropas Savienības Tiesai nav paredzēta nekāda loma strīdu izšķiršanā. Kompensējošos pasākumus, ja kāda no pusēm neievēro šķīrējtiesas nolēmumu, var veikt saskaņā ar Nolīgumu par lauksaimniecības produktu tirdzniecību vai Protokolu par kopējo pārtikas nekaitīguma telpu, bet ne citiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice.

Sadarbības nolīgumi veselības, kohēzijas un kosmosa jomā

Nolīgums veselības jomā

Nolīguma veselības jomā mērķis ir stiprināt ES un Šveices sadarbību attiecībā uz nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem, integrējot Šveici attiecīgajos mehānismos un struktūrās.

Tas nav nolīgums jomā, kura saistīta ar iekšējo tirgu un kurā piedalās Šveice. Tomēr ar to *pēc analogijas* piemēro iepriekš minētos identiskos institucionālos noteikumus, un tas ietver pienākumu veikt dinamisku saskaņošanu ar attiecīgo Savienības *acquis*.

Nolīgumam un nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice, ir kopīgs kopīgu noteikumu kopums attiecībā uz šķīrējtiesu, tai skaitā Eiropas Savienības Tiesas lomu. Strīdu gadījumā kompensējošos pasākumus, lai novērstu iespējamo nelīdzsvarotību, var veikt saskaņā ar Nolīgumu veselības jomā vai Nolīguma par Savienības programmām veselības komponentu ("ES – veselībai").

Nolīgums paredz Šveices piekļuvi Eiropas Slimību profilakses un kontroles centram (*ECDC*), kas izveidots ar Regulu (EK) Nr. 851/2004²², un finansiālo iemaksu tajā saskaņā ar standarta finanšu kārtību. Tajā ir iekļauts standarta pielikums par *ECDC* un tā personāla tiesībām, imunitāti un privilēģijām.

²² slimības" atzīšanas pieteikuma formātiem un procedūrām un attiecībā uz datorizētu informācijas sistēmu (OV L 412, 8.12.2020., 1. lpp.).
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 851/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru (OV L 142, 30.4.2004.).

Ar Regulu (ES) 2022/2371²³ izveidotās agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmas (*EWRs*) gadījumā Šveices finansiālā iemaksa saskaņā ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu (DFS) būs daļa no tās ieguldījuma *ECDC* finansēšanā, no vienas puses, un programmas “ES – veselībai” finansēšanā, no otras puses. Ja nākamajā DFS agrās brīdināšanas un reaģēšanas sistēma tiks finansēta no dažādiem avotiem, iepriekš minētā kārtība tiks piemērota Šveices ieguldījumam *EWRs*.

Nolīgums par kohēziju

Nolīgumu par kohēziju vairs neuzskatīs par nolīgumu jomā, kura saistīta ar iekšējo tirgu un kurā piedalās Šveice.

Ar to izveido pamatu Šveices regulārajai finansiālajai iemaksai ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanā Savienībā, tā papildinot Savienības un dalībvalstu pasākumus kohēzijas jomā.

Nolīgumā ir izklāstīti Šveices finansiālās iemaksas noteikšanas parametri un noteikumi. Iemaksu periodi tiks noteikti atkarībā no piemērojamās Savienības daudzgadu finanšu shēmas. Paredzēts, ka pirmais iemaksu periods ilgs no 2030. gada 1. janvāra līdz 2036. gada 31. decembrim. To papildinās vienreizējas papildu finanšu saistības, kas aptvers laikposmu no 2024. gada beigām līdz 2029. gada beigām.

Katra iemaksu perioda sākumā pusēm būs jānoslēdz saprašanās memorands, kurā aprakstītas tematiskās jomas, kurās šajā periodā var izmantot Šveices finansiālo iemaksu, piemēram, iekļaujoša cilvēku un sociālā attīstība, ilgtspējīga un iekļaujoša ekonomikas attīstība, zaļā pārkārtošanās, demokrātija un līdzdalība vai migrācija.

Saprašanās memorandā būtu arī jānorāda finansiālās iemaksas summa, kas noteikta, pamatojoties uz nolīgumā izklāstītajiem noteikumiem. Šveices finansiālā iemaksa netiks ieskaitīta Savienības budžetā.

Saprašanās memorands veidos pamatu konkrētām valstīm paredzētiem īstenošanas nolīgumiem starp Šveici un labuma guvējām dalībvalstīm. Šajos nolīgumos precizēs katrai valstij paredzēto līdzekļu piešķirumu, kā arī to sadalījumu starp tematiskajām jomām, atbalsta pasākumiem, pārvaldības un kontroles struktūrām, piemērojamiem nosacījumiem un kompetentajām iestādēm attiecīgajā dalībvalstī.

Nolīguma strīdu izšķiršanas mehānismam ir ne tikai kopīgas iezīmes, bet arī atšķirības no mehānisma, kurš iekļauts nolīgumos ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice. Tajā un attiecīgajos nolīgumos jo īpaši ir kopīgs noteikumu kopums attiecībā uz šķīrējtiesu. Tomēr tajā nav paredzēta Eiropas Savienības Tiesas loma. Strīdu gadījumā kompensējošos pasākumus, lai novērstu iespējamo nelīdzsvarotību, var veikt Nolīgumā par kohēziju vai kādā no nolīgumiem, kas uzskaitīti Nolīgumā par kohēziju.

Nolīgums par Kosmosa programmas aģentūru

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2371 (2022. gada 23. novembris) par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 1082/2013/ES (OV L 314, 6.12.2022., 26. lpp.).

Nolīgumu par Kosmosa programmas aģentūru vairs neuzskatīs par nolīgumu jomā, kura saistīta ar iekšējo tirgu un kurā piedalās Šveice. Tajā ir izklāstīti nosacījumi, saskaņā ar kuriem Šveicei ir tiesības piedalīties Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā (*EUSPA*), kas izveidota ar Regulu (ES) 2021/696²⁴. Tā pamatā ir ES un Šveices 2014. gada nolīgums par Eiropas satelītnavigācijas programmām²⁵. Nolīgumā par Kosmosa programmas aģentūru paredzēts, ka puses to provizoriski piemēros pēc tā parakstīšanas.

Nolīgumā ir noteikta Šveices finansiālā iemaksa *EUSPA*, darbības un dalības maksu aprēķināšanai izmantojot to pašu iemaksu skalu, kas noteikta nolīgumos ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās Šveice piedalās no 2028. gada. Atkarībā no dienas, no kuras nolīgums tiks provizoriski piemērots, darbības maksas procentuālā daļa, uz kuras pamata tiks aprēķinātas dalības maksas, būs attiecīgi 2 % un 3 % 2026. un 2027. gadam. No 2028. gada procentuālā daļa būs tāda pati kā tā, kas izmantota citos nolīgumos, kuros paredzēta Šveices dalība aģentūrās, t. i., 4 %.

Nolīgums arī ļauj Šveicei piedalīties darbībās, kas saistītas ar citiem kosmosa programmas komponentiem, ne tikai *Galileo* un Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienestu (*EGNOS*), kā noteikts 2014. gada nolīgumā, ja tā paredzēts Nolīguma par Savienības programmām protokolā.

Nolīgumā ir iekļauts standarta pielikums par *EUSPA* un tās personāla tiesībām, imunitāti un privilēģijām.

Protokols par parlamentāro sadarbību

Ar Protokolu par parlamentāro sadarbību izveido Apvienoto parlamentāro komiteju kā forumu dialogam un debatēm starp Eiropas Parlamenta un Šveices Federālās asamblejas deputātiem. Tā mērķis ir veicināt savstarpējo izpratni un pārdomas par plašajām ES un Šveices attiecībām, arī to iespējamo turpmāko attīstību. Apvienoto parlamentāro komiteju regulāri informē par lēmumiem un ieteikumiem, ko pieņēmušas tās apvienotās komitejas, kuras izveidotas ar jebkuru no nolīgumiem, kas ir daļa no plašā nolīgumu kopuma. Tā var pieprasīt jebkādu būtisku informāciju par jebkura plašā kopuma nolīguma īstenošanu un var sniegt ieteikumus pusēm.

Kopīgā deklarācija par augsta līmeņa dialoga izveidi starp Savienību un Šveici

Izveidojamā augsta līmeņa dialoga mērķi ir šādi:

- veicināt savstarpēju sapratni un sadarbību attiecībā uz plašo divpusējo kopumu, par kuru panākta vienošanās, un iespējamo divpusējo attiecību turpmāku attīstību,
- apspriest abpusēju interešu jautājumus, jo īpaši Šveices dalību iekšējā tirgū un iespējas stiprināt abu pušu partnerību, kā arī
- novērtēt plašā divpusējā kopuma īstenošanu, apvienoto komiteju darbu un to divpusējo attiecību iespējamo turpmāko attīstību.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/696 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES (OV L 170, 12.5.2021., 69. lpp.).

²⁵ Sadarbības nolīgums Eiropas satelītu navigācijas programmu jomā starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses (OV L 15, 20.1.2014., 3. lpp.).

Nolīgumu parakstīšana un teksti

Nolīgumu un protokolu teksti ir iesniegti Padomei kopā ar šo priekšlikumu. Kopīgo deklarāciju teksti, kas pievienoti dažādiem nolīgumiem vai protokoliem, tiek iesniegti kopā ar šo priekšlikumu un kopīgo deklarāciju par augsta līmeņa dialoga izveidi starp Savienību un Šveici un divām Šveices viļņpusējām deklarācijām attiecīgi attiecībā uz Nolīgumu par personu brīvu pārvietošanos un Nolīgumu veselības jomā.

Saskaņā ar Līgumiem Komisijai ir jānodrošina nolīgumu un protokolu parakstīšana ar noteikumu, ka tie tiks noslēgti vēlāk. Turklāt Eiropas Komisijai Savienības vārdā būtu jāparaksta kopīgās deklarācijas par augsta līmeņa dialogu teksts.

1. tabula. Pārskats par institucionālajiem un citiem noteikumiem, kas kopīgi nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice, un Nolīgumam veselības jomā

Nolīguma noteikumi	Identiski noteikumi par šādiem aspektiem
Vispārīgi noteikumi	– nolīguma institucionālie mērķi un/vai nolūks – nolīguma būtība un protokolu saistība ar nolīgumu (spēkā esoša nolīguma gadījumā)
Nolīguma saskaņošana ar Savienības tiesību aktiem	– apvienotās komitejas pienākums iekļaut nolīgumā jaunus tiesību aktus, kas ietilpst tā darbības jomā – dalība tiesību akta izstrādē (“lēmumu ietekmēšana”) un tiesību aktu iekļaušana nolīgumā – Šveices konstitucionālo pienākumu izpilde
Šā nolīguma interpretēšana un piemērošana	– vienotas interpretācijas, efektīvas un saskaņotas piemērošanas un ekskluzivitātes principi – procedūra interpretācijas vai piemērošanas grūtību gadījumā, kompensējošie pasākumi un sadarbība starp jurisdikcijām
Citi noteikumi	– Apvienotā komiteja – Šveices finansiālā iemaksa to aģentūru un informācijas sistēmu finansēšanā, kurām tai ir piekļuve – informācijas apstrāde – atsauces Savienības tiesību aktos uz: dalībvalstu teritoriju un valstspiederīgajiem, tiesību aktu stāšanos spēkā un īstenošanu, adresātiem, dalībvalstu tiesībām un pienākumiem
Nobeiguma noteikumi	– stāšanās spēkā un piemērošana – izmaiņas un izbeigšana
Pielikums par Šveices finansiālās iemaksas īstenošanu	– darbību, struktūru un informācijas sistēmu saraksts – maksājumu kārtība – pārejas pasākumi (attiecīgā gadījumā)
Pielikums/papildinājums par šķīrējtiesu	– šķīrējtiesas kancelejas un sekretariāta pakalpojumi – strīdu izšķiršanas uzsākšana – šķīrējtiesas sastāvs – šķīrējtiesas process – šķīrējtiesas nolēmumi
Pielikums par aģentūru	– aģentūras telpu, ēku un arhīvu neaizskaramība

privilēģijām un imunitāti	– oficiālai lietošanai paredzētu aktīvu, ieņēmumu un preču un pakalpojumu atbrīvojums no nodokļa nomaksas – korespondences un saziņas diplomātiskais statuss – privilēģijas, imunitāte, nodokļi un sociālais nodrošinājums ierēdņiem, uz kuriem attiecas Civildienesta noteikumi
---------------------------	--

2. tabula. Noteikumi par valsts atbalstu, kas ir kopīgi Nolīgumam par elektroenerģiju un valsts atbalsta protokoliem, kas pievienoti nolīgumiem par gaisa transportu un sauszemes transportu

Valsts atbalsta protokola vai pielikumu daļa/nodaļa	Identiski noteikumi par šādiem aspektiem
Pamatteksts	– ar valsts atbalstu saistītie mērķi – protokola saistība ar esošo nolīgumu (spēkā esoša nolīguma gadījumā) – valsts atbalsts, kas nav un ir saderīgs ar nolīgumu, un esošais atbalsts – uzraudzība, pārredzamība, sadarbības un konsultāciju kārtība – tiesību aktu integrācija – ratifikācija un stāšanās spēkā, izmaiņas un izbeigšana
Pielikums par atbrīvojumiem un precizējumiem	– pasākumi, kas ir saderīgi ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību
Pielikums par vispārīgiem un nozaru tiesību aktiem, kas piemērojami Savienībā	– vispārīgi tiesību akti, kas piemērojami visām nozarēm un kas papildināti ar nozaru noteikumiem jomā, uz kuru attiecas attiecīgais nolīgums

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu plašu nolīgumu kopumu ar mērķi konsolidēt, padziļināt un paplašināt divpusējās attiecības ar Šveices Konfederāciju, un par to, lai provizoriski piemērotu Nolīgumu par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 217. pantu saistībā ar 218. panta 5. punktu un 218. panta 8. punkta otro daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Padome 2024. gada 12. martā pilnvaroja Komisiju sākt sarunas ar Šveices Konfederāciju (turpmāk – arī Šveice) par plašu pasākumu kopumu, kas saistīts ar divpusējām attiecībām ar Šveici un ietver institucionālā un valsts atbalsta noteikumus un vajadzības gadījumā īpašus pielāgojumus nolīgumos starp Savienību un Šveici jomās, kuras saistītas ar iekšējo tirgu¹, nolīgumu par Šveices dalību Savienības programmās un nolīgumu, kas veido pamatu Šveices pastāvīgajam ieguldījumam ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai starp reģioniem². Padome arī pilnvaroja Komisiju sākt sarunas ar Šveici par jauniem nolīgumiem elektroenerģijas, veselības, pārtikas nekaitīguma jomā, par Šveices dalību Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā un Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūrā un par grozījumu Nolīgumā starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu, lai atļautu kabotāžu.
- (2) Komisija Savienības vārdā ir risinājusi sarunas par plašu nolīgumu kopumu, kas ietver protokolus par institucionālajiem, valsts atbalsta un grozošajiem noteikumiem spēkā esošajos nolīgumos starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice, spēkā esošā Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību protokolu, ar ko izveido kopējo pārtikas nekaitīgu telpu, Nolīgumu starp Eiropas Savienības un Šveices

¹ Padomes Lēmums (ES, Euratom) 2024/995 (2024. gada 12. marts), ar ko pilnvaro sākt sarunas ar Šveices Konfederāciju par tādiem institucionāliem noteikumiem nolīgumos starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju, kuri saistīti ar iekšējo tirgu, par nolīgumu par Šveices Konfederācijas dalību Savienības programmās un par nolīgumu, kas ir pamatā Šveices pastāvīgajam ieguldījumam Savienības kohēzijā (OV L, 2024/995, 26.3.2024.).

² Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem, Nolīgums starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu, Nolīgums starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos, Nolīgums starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtēšanu, Nolīgums starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību, kas visi parakstīti 1999. gada 21. jūnijā (OV L 114, 30.4.2002., 1. lpp.).

Konfederāciju par elektroenerģiju, Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju veselības jomā, Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāro finansiālo iemaksu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā, Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par Šveices Konfederācijas dalību Savienības programmās, Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā, kā arī Protokolu starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par parlamentāro sadarbību.

- (3) Institucionālajos protokolos Apvienotajai komitejai ir noteikts pienākums integrēt visus Savienības tiesību aktus, kas ietilpst nolīgumu darbības jomā, kā arī noteikumus, lai nodrošinātu, ka attiecīgie noteikumi Šveicei ir saistoši. Tie nodrošina visu nolīgumu vienotu interpretēšanu un piemērošanu ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice, un to, ka gadījumos, kad minēto nolīgumu piemērošana ietver Savienības tiesību jēdzienus, tie tiek interpretēti un piemēroti saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru. Institucionālie protokoli paredz efektīvu mehānismu strīdu izšķiršanai, pamatojoties uz šķīrējtiesu, tai skaitā visu ar lietu saistīto Savienības tiesību jautājumu nosūtīšanu Eiropas Savienības Tiesai. Ja šķīrējtiesas nolēmums netiek ievērots, attiecīgajā nolīgumā vai jebkurā no nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice, var paredzēt samērīgus kompensējošos pasākumus.
- (4) Spēkā esošo nolīgumu grozošie protokoli nodrošina nepieciešamās materiālās izmaiņas atbilstoši jaunajai iestāžu sistēmai. Turklāt nolīguma par gaisa transportu grozošajā protokolā ir paredzēta kabotāžas tiesību savstarpēja apmaiņa.
- (5) Valsts atbalsta protokoli, kas pievienoti spēkā esošajiem nolīgumiem par gaisa transportu un sauszemes transportu, garantē vienlīdzīgus konkurences nosacījumus Šveices dalībai iekšējā tirgū jomās, uz kurām attiecas minētie nolīgumi. Šveice piemēros materiālos un procesuālos noteikumus, tai skaitā uzraudzības un izpildes panākšanas mehānismus, kas līdzvērtīgi tiem, kurus piemēro Savienībā.
- (6) Nolīguma starp Eiropas Kopienību un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību grozošais protokols paredz nolīguma strīdu izšķiršanas mehānisma atjaunināšanu saskaņā ar Savienības tirdzniecības nolīgumos iedibināto praksi.
- (7) Ar atsevišķu Nolīguma starp Eiropas Kopienību un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību protokolu izveido kopējo pārtikas nekaitīguma telpu, kas aptver visas pārtikas ķēdes dimensijas. Šajā protokolā ir iekļauti institucionālie noteikumi, kas ir kopīgi visiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice.
- (8) Jaunajā Nolīgumā starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par elektroenerģiju ir paredzēti noteikumi un nosacījumi, saskaņā ar kuriem Šveice var piedalīties elektroenerģijas iekšējā tirgū. Nolīgumā ir iekļauti institucionālie noteikumi, kas kopīgi visiem nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice, kā arī noteikumi par valsts atbalstu, kas ir gandrīz identiski tiem, kurus piemēro gaisa un sauszemes transporta jomā.
- (9) Jaunā Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju veselības jomā mērķis ir stiprināt sadarbību starp Savienību un Šveici attiecībā uz nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem, un ar to pēc analogijas piemēro institucionālos

noteikumus, kas kopīgi ar nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice. Šis nolīgums ir saistīts ar Šveices dalību Savienības rīcības programmā veselības jomā (programma “ES – veselībai”).

- (10) Jaunais Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāro finansiālo iemaksu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā nosaka juridisko pamatu un parametrus Šveices regulārajai finansiālajai iemaksai plašā nolīgumu kopuma ietvaros ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Savienībā. Nolīgumā ir iekļauts strīdu izšķiršanas mehānisms; šķīrējtiesas nolēmuma neievērošanas gadījumā samērīgus kompensējošos pasākumus var paredzēt jebkurā no nolīgumiem, uz kuriem attiecas kopums.
- (11) Jaunais Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem Šveice var piedalīties aģentūras darbā.
- (12) Identiski noteikumi dažādajos institucionālajos protokolos un jaunajos nolīgumos nodrošina Šveices finansiālo iemaksu to informācijas sistēmu un aģentūru izmaksu segšanā, kurās tā piedalās.
- (13) Ar Protokolu starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par parlamentāro sadarbību izveido Apvienoto parlamentāro komiteju kā forumu dialogam un debatēm starp Eiropas Parlamenta un Šveices Federālās asamblejas deputātiem, lai veicinātu savstarpējo izpratni un pārdomas par plašām ES un Šveices attiecībām, arī to iespējamo turpmāko attīstību.
- (14) Nolīgumi un protokoli, uz kuriem attiecas šis lēmums, veido saskaņotu kopumu, un tajos ir noteikta pastiprinātas un visaptverošas partnerības struktūra daudzās dažādās jomās, uz kurām attiecas Līgumi, pamatojoties uz pienācīgu tiesību un pienākumu līdzsvaru. Tāpēc lēmums par šo nolīgumu un protokolu parakstīšanu būtu jābalsta uz materiālu juridisko pamatu, kas Līgumā par Eiropas Savienības darbību paredzēts tādas asociācijas izveidei, kura ietver savstarpējas tiesības un pienākumus, kopīgu rīcību un īpašu procedūru.
- (15) Lai palielinātu sadarbības tvērumu, Nolīgumā par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā ir paredzēts, ka puses to piemēro provizoriski saskaņā ar savām attiecīgajām iekšējām procedūrām un tiesību aktiem no 2026. gada 1. janvāra, ja minētā nolīguma parakstīšanas diena ir pirms 2026. gada 1. jūlija, vai no 1. janvāra nākamajā gadā pēc tā parakstīšanas, ja minētā nolīguma parakstīšanas datums ir pēc 2026. gada 30. jūnija. Tādēļ minētais nolīgums, kamēr tas nav stājies spēkā, būtu jāpiemēro provizoriski.
- (16) Uz Nolīguma starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par Šveices Konfederācijas dalību Savienības programmās parakstīšanu attiecas atsevišķas procedūras.
- (17) Būtu jāapstiprina Eiropas Savienības un Šveices Konfederācijas kopīgās deklarācijas par augsta līmeņa dialoga izveidi par plašo divpusējo nolīgumu kopumu un Eiropas Savienības un Šveices divpusējo attiecību iespējamo turpmāko attīstību parakstīšana Eiropas Savienības vārdā.
- (18) Savienības vārdā būtu jāparaksta nolīgumi un protokoli, uz kuriem attiecas šis lēmums, un būtu jāapstiprina šiem nolīgumiem un protokoliem pievienotās kopīgās deklarācijas,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo atļauj Savienības vārdā parakstīt šādus nolīgumus un protokolus, ar noteikumu, ka tie tiks noslēgti³:

- (a) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Grozošais protokols;
- (b) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos Institucionālais protokols;
- (c) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Grozošais protokols;
- (d) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Institucionālais protokols;
- (e) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par gaisa transportu Valsts atbalsta protokols;
- (f) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Grozošais protokols;
- (g) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Institucionālais protokols;
- (h) Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par preču un pasažieru dzelzceļa un autotransporta pārvadājumiem Valsts atbalsta protokols;
- (i) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Grozošais protokols;
- (j) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par savstarpēju atzīšanu saistībā ar atbilstības novērtējumu Institucionālais protokols;
- (k) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību Grozošais protokols;
- (l) Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par lauksaimniecības produktu tirdzniecību protokols, ar ko izveido kopējo pārtikas nekaitīguma telpu;
- (m) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par elektroenerģiju;
- (n) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju veselības jomā;
- (o) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par Šveices regulāru finansiālo iemaksu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai Eiropas Savienībā;
- (p) Nolīgums starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā;
- (q) Protokols starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par parlamentāro sadarbību.

³ Nolīgumu un protokolu tekstus publicēs kopā ar lēmumu par to noslēgšanu.

2. pants

1. Ar šo apstiprina Eiropas Savienības un Šveices Konfederācijas kopīgās deklarācijas par augsta līmeņa dialoga izveidi par plašo divpusējo nolīgumu kopumu un Eiropas Savienības un Šveices divpusējo attiecību iespējamo turpmāko attīstību parakstīšanu⁴.
2. Ar šo apstiprina šādas kopīgas deklarācijas, kas pievienotas šā lēmuma 1. pantā minētajiem nolīgumiem un protokolam:
 - (a) šādas kopīgas deklarācijas, kas pievienotas šā lēmuma 1. panta a) punktā minētajam grozošajam protokolam⁵:
 - Kopīga deklarācija par Savienības pilsonību,
 - Kopīga deklarācija par to tiesību ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu un rīcību pret šādu izmantošanu, kas piešķirtas ar Direktīvu 2004/38/EK,
 - Kopīga deklarācija par sociālās palīdzības atteikumu un uzturēšanās izbeigšanu pirms ilgtermiņa uzturēšanās tiesību iegūšanas,
 - Kopīga deklarācija par paziņojumu par stāšanos darbā,
 - Kopīga deklarācija par Konvenciju par kvalifikāciju atzīšanu,
 - Kopīga deklarācija par brīvajām darbvietām,
 - Kopīga deklarācija par kopīgiem mērķiem attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas brīvību līdz 90 darba dienām un norīkoto darba ņēmēju tiesību nodrošināšanu,
 - Kopīga deklarācija par efektīvām kontroles sistēmām, tai skaitā Šveices divkāršo izpildes sistēmu,
 - Kopīga deklarācija par “principu, ka par vienādu darbu vienā un tajā pašā darbvietā saņem vienādu samaksu” un par norīkoto darba ņēmēju samērīgu un pienācīgu aizsardzības līmeni,
 - Kopīga deklarācija par Šveices dalību Eiropas Darba iestādes darbībās,
 - Kopīga deklarācija par pārrobežu darba ņēmēju deklaratīvo reģistrācijas sistēmu,
 - Kopīga deklarācija par divu ES tiesību aktu iekļaušanu nolīguma I pielikumā;
 - (b) kopīga deklarācija, kas pievienota šā lēmuma 1. panta e) punktā minētajam Protokolam par valsts atbalstu⁶;
 - (c) kopīga deklarācija, kas pievienota šā lēmuma 1. panta f) punktā minētajam grozošajam protokolam⁷;
 - (d) kopīga deklarācija, kas pievienota šā lēmuma 1. panta h) punktā minētajam Protokolam par valsts atbalstu⁸;

⁴ Deklarācija ir publicēta OV L, [XXX].

⁵ Deklarācija ir publicēta OV L, [XXX].

⁶ Deklarācija ir publicēta OV L, [XXX].

⁷ Deklarācija ir publicēta OV L, [XXX].

⁸ Deklarācija ir publicēta OV L, [XXX].

- (e) kopīga deklarācija, kas pievienota šā lēmuma 1. panta m) punktā minētajam nolīgumam⁹.

3. Padome pieņem zināšanai šādas Šveices deklarācijas:

- (a) Šveices Deklarācija par pasākumiem, kas jāveic attiecībā uz pašnodarbinātām personām saistībā ar paziņošanas procedūru par ar darbu saistītu īstermiņa uzturēšanos, kura pievienota šā lēmuma 1. panta a) punktā minētajam grozošajam protokolam¹⁰;
- (b) Šveices Konfederācijas Deklarācija par institucionālo elementu iekļaušanu pēc analogijas Nolīgumā veselības jomā, kas pievienots šā lēmuma 1. panta n) punktā minētajam nolīgumam¹¹.

3. pants

Ievērojot savstarpīgumu, šā lēmuma 1. panta p) punktā minēto nolīgumu piemēro provizoriski saskaņā ar minētā nolīguma 15. panta 3. punktu¹².

4. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

⁹ Deklarācija ir publicēta OV L, [XXX].

¹⁰ Deklarācija ir publicēta OV L, [XXX].

¹¹ Deklarācija ir publicēta OV L, [XXX].

¹² Dienu, no kuras nolīgumu piemēros provizoriski, publicēs *Oficiālajā Vēstnesī*.

TIESĪBU AKTA FINANŠU UN DIGITĀLAIS PĀRSKATS
“IEŅĒMUMI” – PRIEKŠLIKUMIEM, KURIEM IR IETEKME UZ BUDŽETA
IEŅĒMUMU DAĻU

I DAĻA.

EIROPAS SAVIENĪBAS KOSMOSA PROGRAMMAS AĢENTŪRA

1. PRIEKŠLIKUMA NOSAUKUMS

Priekšlikums Padomes lēmumam par to, lai parakstītu plašu nolīgumu kopumu ar mērķi konsolidēt, padziļināt un paplašināt divpusējās attiecības ar Šveices Konfederāciju.

2. BUDŽETA POZĪCIJAS

I daļā ir sīki apskatīta Nolīguma starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā (turpmāk – “Nolīgums par Kosmosa programmas aģentūru”) finansiālā ietekme. II daļā ir sīki izklāstīta citu plašā kopuma nolīgumu finansiālā ietekme, kas paredz Šveices finansiālo iemaksu dažādās aģentūrās un informācijas sistēmās.

Ieņēmumu pozīcija (nodaļa/pants/postenis):

- 04 10 01 pants – Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra (*EUSPA*) – Ārējie piešķirtie ieņēmumi

Ieņēmumi tiks piešķirti šādai izdevumu pozīcijai (nodaļa/pants/postenis):

- 04 10 01 pants – Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra (*EUSPA*) – Apstiprinātais budžets.

3. FINANSIĀLĀ IETEKME¹

- ☐ Priekšlikumam nav finansiālas ietekmes
- ☐ Priekšlikumam nav finansiālas ietekmes uz izdevumiem, taču tam ir finansiāla ietekme uz ieņēmumiem
- ☒ Priekšlikumam ir finansiāla ietekme uz piešķirtajiem ieņēmumiem

¹ Visi skaitļi par 2026. un 2027. gadu, kas minēti šajā iedaļā, ir indikatīvi un atbilst jaunākajām pieejamajām aplēsēm.

Ietekme ir norādīta tālāk.

(Miljonos EUR, trīs zīmes aiz komata)

Ieņēmumu pozīcija	Ietekme uz ieņēmumiem	XX mēnešu periods, kas sākas dd.mm.gggg. (attiecīgā gadījumā)	N gads (2026)
04 10 01	4 098 115	24 mēnešu periods, kas sākas 1.1.2026.	4 098 115

Ieņēmumu pozīcija	2026	2027
04 10 01	4 098 115	4 185 977

Izdevumu pozīcija	2026	2027
04 10 01	4 098 115	4 185 977

4. KRĀPŠANAS APKAROŠANAS PASĀKUMI

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 325. pantu Komisijai jāapkaro krāpšana un citāda nelikumīga rīcība, kas apdraud Savienības finanšu intereses. Līdz ar to krāpšanas novēršana un atklāšana ir visu Komisijas dienestu vispārējs pienākums, veicot ar resursu izmantošanu saistītas ikdienas darbības.

Ar Savienības fondiem saistīta krāpšana vai pārkāpumi īpaši negatīvi ietekmē Komisijas reputāciju un Savienības politikas īstenošanu. Pašlaik spēkā esošā Komisijas stratēģija krāpšanas apkarošanai (KSKA) (COM(2019) 196) tika pieņemta 2019. gada 29. aprīlī un aizstāja 2011. gadā pieņemto stratēģiju. Tas ir politikas dokuments, kurā izklāstītas Komisijas prioritātes krāpšanas apkarošanā daudzgadu finanšu shēmas periodā no 2021. līdz 2027. gadam. 2019. gadā pieņemtās Komisijas stratēģijas krāpšanas apkarošanai (KSKA) galvenie mērķi ir šādi: 1) “vēl vairāk uzlabot izpratni par krāpšanas tendencēm, krāpnieku profiliem un sistēmiskiem neaizsargātības aspektiem saistībā ar krāpšanu, kas ietekmē ES budžetu” (datu vākšana un analīze); un 2) “optimizēt krāpšanas apkarošanas koordināciju, sadarbību un darbplūsmas, jo īpaši starp Komisijas dienestiem un izpildaģentūrām” (koordinācija, sadarbība un procesi). Minētajai stratēģijai ir pievienots rīcības plāns, kuru pārskatīja 2023. gada jūlijā un kura mērķis ir tāds pats kā iepriekšējam rīcības plānam, proti, stiprināt visas krāpšanas apkarošanas cikla daļas — novēršanu, atklāšanu, izmeklēšanu un labošanu.

2019. gada KSKA pamatprincipi un mērķstandarti ir šādi:

- pilnīga neiecietība pret krāpšanu;
- krāpšanas apkarošana kā neatņemama iekšējās kontroles daļa;
- kontroles efektivitāte izmaksu ziņā;
- Savienības personāla profesionālā godprātība un kompetence;

- Savienības līdzekļu izlietošanas pārredzamība;
- krāpšanas novēršana, jo īpaši izdevumu programmu nodrošināšana pret krāpšanu;
- efektīvas izmeklēšanas spējas un savlaicīga informācijas apmaiņa;
- ātra labošana (tostarp izkrāpto līdzekļu atgūšana un tiesas / administratīvie sodi);
- laba iekšējo un ārējo dalībnieku sadarbība, jo īpaši starp atbildīgajām Savienības un valstu iestādēm, kā arī starp visu attiecīgo Savienības iestāžu un struktūru departamentiem;
- efektīva iekšējā un ārējā saziņa attiecībā uz cīņu pret krāpšanu.

Nolīguma par Kosmosa programmas aģentūru 11. pantā un Nolīguma par Šveices dalību *EUSPA* III pielikumā ir ietverti sīki izstrādāti noteikumi par finansiālo iemaksu saistībā ar Šveices dalībnieku iesaisti Kosmosa programmas aģentūras darbībā, kas ietver arī krāpšanas apkarošanas pasākumus. III pielikumā ir izklāstīta vajadzīgā informācija un procesi, kā arī tas ļauj struktūrām nevainojami pildīt uzdevumus, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses (Eiropas Komisija vai citas personas, ko pilnvarojusi Eiropas Komisija, tostarp Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un Eiropas Revīzijas palāta). Savienības finanšu intereses jāaizsargā ar samērīgiem pasākumiem, tostarp pasākumiem, kas saistīti ar neatbilstību, tai skaitā krāpšanas, novēršanu, atklāšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un attiecīgā gadījumā administratīvu sodu piemērošanu.

Saskaņā ar Finanšu regulu ikvienai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, ir pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF* un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve, kā arī jānodrošina, lai līdzvērtīgas tiesības piešķirtu trešās personas, kuras ir iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā. Nolīguma par Kosmosa programmas aģentūru 11. panta 4. punktā skaidri noteikts, ka pārbaudes un revīzijas var veikt arī tad, ja protokola piemērošana ir apturēta, nolīguma piemērošana ir pārtraukta vai nolīgums ir izbeigts.

Nolīgums par Kosmosa programmas aģentūru nodrošina *OLAF* iespēju veikt administratīvu izmeklēšanu, tajā skaitā pārbaudes un inspekcijas uz vietas Šveices Konfederācijas teritorijā pie Šveices subjekta, ar kuru ir noslēgts attiecīgais finansēšanas nolīgums, vai pie Šveices subjekta, kurš īsteno finansēšanas nolīgumu kā trešā persona uz līguma pamata, ievērojot tādu kārtību un tādā apmērā, kāds šādiem gadījumiem ir noteikts attiecīgajos finansēšanas nolīgumos un citos piemērojamos līgumos. Pildot savus pienākumus Šveices Konfederācijas teritorijā, Eiropas Komisija un *OLAF* rīkojas saskaņā ar Šveices tiesību aktiem.

Minētās pārbaudes un revīzijas var veikt Savienības amatpersonas, jo īpaši Eiropas Komisijas un Eiropas Revīzijas palātas darbinieki, vai citas Eiropas Komisijas pilnvarotas personas. Pildot savus pienākumus Šveices Konfederācijas teritorijā, Eiropas Komisija vai citas Eiropas Komisijas pilnvarotās personas rīkojas saskaņā ar Šveices tiesību aktiem.

Šveices iestādes, ievērojot piemērojamos starptautiskās sadarbības instrumentus, sadarbojas ar Savienības vai dalībvalstu iestādēm, kuru kompetencē ir izmeklēt noziedzīgus nodarījumus, kuri skar Savienības finanšu intereses, un veikt kriminālvajāšanu par tiem, tajā skaitā nodot tiesai šādu noziedzīgo nodarījumu iespējamus izdarītājus un to līdzdalībniekus. Starp pieprasījumiem, ko iesniedz saskaņā ar piemērojamajiem starptautiskās sadarbības instrumentiem, var būt pieprasījumi, kuri ir saistīti ar izmeklēšanu vai kriminālvajāšanu, ko veic *EPPO*. Tas dod iespēju sadarbīties ar *EPPO*, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības.

Turklāt Nolīgumā par Kosmosa programmas aģentūru ir paredzēts efektīvs mehānisms, lai nodrošinātu Komisijas lēmumu izpildi Šveices Konfederācijas teritorijā.

5. CITAS PIEZĪMES

Šveices ikgadējā finansiālā iemaksa *EUSPA* finansēšanā tiks maksāta kā darbības iemaksa, no vienas puses, un dalības maksa, no otras puses, kā noteikts Nolīguma par Kosmosa programmas aģentūru 4. pantā un minētā nolīguma I pielikumā.

Darbības iemaksas pamatā būs iemaksu skala, kas definēta kā Šveices iekšzemes kopprodukta (IKP) tirgus cenās attiecība pret Savienības IKP tirgus cenās. Piemērojamais IKP būs jaunākais pieejamais Eiropas Savienības Statistikas biroja (*EUROSTAT*) noteiktais rādītājs tā gada 1. janvārī, kurā veikts ikgadējais maksājums, pienācīgi ņemot vērā Nolīgumu par sadarbību statistikas jomā². Ja šo nolīgumu pārtrauc piemērot, Šveices IKP ir tāds, kāds noteikts, pamatojoties uz datiem, ko sniegusi Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO).

Darbības iemaksu aprēķinās, piemērojot iemaksu skalu Savienības apstiprinātajam gada budžetam, kas iekļauts attiecīgā gada attiecīgajā(-ās) Savienības budžeta subsīdiju pozīcijā(-ās). Visas atsaucis summas balstīsies uz saistību apropiācijām.

Gada dalības maksa ir procentuālā daļa no gada darbības iemaksas. Gada dalības maksai ir šādas vērtības:

- 2026. gadā – 2 %;
- 2027. gadā – 3 %;
- 2028. un turpmākos gados – 4 %.

Visas Šveices finansiālās iemaksas vai Savienības maksājumus, kā arī maksājamo vai saņemamo summu aprēķinus veiks euro.

Eiropas Komisija nosūta Šveicei uzaicinājumu veikt iemaksu, kas atbilst Šveices ieguldījumam. Šveice samaksā uzaicinājumā veikt iemaksu norādīto summu ne vēlāk kā 45 dienu laikā pēc tam, kad ir saņemts uzaicinājums veikt iemaksu.

Par jebkuru finansiālā ieguldījuma iemaksas kavējumu Šveice no maksājuma termiņa dienas maksā nokavējuma procentus par nenomaksāto summu. Procentu likme par debitoru parādiem, kas nav samaksāti termiņā, ir likme, ko savām galvenajām refinansēšanas operācijām piemēro Eiropas Centrālā banka, kas publicēta *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* C sērijā un kas ir spēkā tā mēneša pirmajā kalendārajā dienā, kurā ir maksāšanas termiņš, vai 0 % atkarībā no tā, kura likme ir lielāka, un kam ir pieskaitīti 3,5 procentpunkti.

² Nolīgums starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par sadarbību statistikas jomā (OV L 90, 28.3.2006., 2. lpp.).

II DAĻA.

CITAS AĢENTŪRAS UN INFORMĀCIJAS SISTĒMAS

1. PRIEKŠLIKUMA NOSAUKUMS

Priekšlikums Padomes lēmumam par to, lai parakstītu plašu nolīgumu kopumu ar mērķi konsolidēt, padziļināt un paplašināt divpusējās attiecības ar Šveices Konfederāciju.

2. BUDŽETA POZĪCIJAS

II daļā ir sīki izklāstīta to plašajā kopumā iekļauto pārējo nolīgumu finansiālā ietekme, kuri paredz Šveices finansiālo iemaksu dažādās aģentūrās un informācijas sistēmās, izņemot Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Šveices Konfederāciju par noteikumiem Šveices Konfederācijas dalībai Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā. I daļā ir sīki izklāstīta pēdējā minētā nolīguma finansiālā ietekme.

Saskaņā ar nolīgumiem ar iekšējo tirgu saistītās jomās, kurās piedalās Šveice, Nolīgumu veselības jomā un Nolīgumu par Kosmosa programmas aģentūru, kas stājas spēkā, Šveice veiks finansiālu ieguldījumu Savienības budžetā aģentūru un struktūru pārvaldībai un darbībai, informācijas sistēmām un citām darbībām, kurām tai ir piekļuve saskaņā ar minētajiem nolīgumiem. Tika apspriests un īpašajos nolīgumos integrēts standarta finanšu kārtības pasākumu kopums. Tie neattiecas uz nolīgumiem par Šveices dalību attiecīgi Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrā un Savienības programmās.

Detalizēts finanšu kārtības apraksts ir iekļauts šā dokumenta 5. iedaļā.

Informācijas sistēmas, kurām Šveice varēs piekļūt un par kurām būs jāveic finansiāls ieguldījums saskaņā ar saskaņoto finanšu kārtību, ir šādas:

- Eiropas Nodarbinātības dienestu tīkls (*EURES*), kas izveidots ar Regulu (ES) 2016/589;
- sociālā nodrošinājuma informācijas elektroniskā apmaiņa (*EESSI*), kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 883/2004 un Regulu (EK) Nr. 987/2009;
- iekšējā tirgus informācijas sistēmas (*IMI*), kas izveidota ar Regulu (ES) Nr. 1024/20127, moduļi, kas saistīti ar darba ņēmēju norīkošanu darbā, pakalpojumiem, profesionālo kvalifikāciju, Eiropas profesionālo karti, reglamentētajām profesijām un vienoto digitālo vārteju;
- *EudraGMDP* informācijas sistēma Kopienas kodeksā, kas saistīts ar cilvēkiem paredzētām zālēm, kā noteikts Direktīvā 2004/27/EK;
- portāls *EUROPHYT*, kas izveidots ar Komisijas 1994. gada 21. janvāra Direktīvu 94/3/EK;
- ātrās brīdināšanas sistēma pārtikas un barības jomā (*RASFF*), kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 178/2002;
- sanitārās un fitosanitārās sertifikācijas platforma (*TRACES*), kas izveidota ar Regulu (ES) 2017/625;
- dzīvnieku slimību informācijas sistēma (*ADIS*), kas izveidota ar Regulu (ES) 2020/2002;

- Savienības datubāze, kas izveidota ar Direktīvu (ES) 2018/2001 par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu.

Aģentūras, kurām Šveice varēs piekļūt un par kurām būs jāveic finansiāls ieguldījums saskaņā ar saskaņoto finanšu kārtību, ir šādas:

- Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (*ECDC*), kas izveidots ar Regulu (EK) Nr. 851/2004;
- Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*), kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 178/2002;
- Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūra (*ACER*), kas izveidota saskaņā ar Regulu (ES) 2019/942.

Ja pašlaik pastāv alternatīvi finansējuma avoti, tie tiks saglabāti. Ja šī situācija mainās nolīgumu darbības laikā, būtu jāpiemēro standarta finanšu kārtība. Tas attiecas uz šādām informācijas sistēmām un aģentūrām:

- *TACHOnet*, kas IZVEIDOTS ar Regulu (ES) Nr. 165/2014 un Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2016/68;
- agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēma (*EWRS*), kas izveidota ar Regulu (ES) 2022/2371;
- Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra (*EASA*), kas izveidota ar Regulu (ES) 2018/1139;
- Savstarpējā informācijas sistēma par sociālo aizsardzību (*MISSOC*).

Lai ņemtu vērā to, ka Šveicei nebūs piekļuves Energoregulatoru sadarbības aģentūras (*ACER*) darbībām, uz kurām neattiecas nolīgums par elektroenerģiju, tās ikgadējais darbības ieguldījums *ACER* tiks aprēķināts, pamatojoties uz gada atsaucē summu, kas atbilst 85 % no Savienības apstiprinātā gada budžeta summas, kura iekļauta attiecīgajā(-ās) Savienības budžeta subsīdiju pozīcijā(-ās).

Saskaņā ar pašreizējo DFS (2021.–2027. g.) agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmas finansēšanai nebūs vajadzīgas Šveices iemaksas saskaņā ar iepriekš minēto finanšu kārtību. Tā vietā tās ieguldījums tiks segts no tās iemaksām *ECDC* un programmas “ES – veselībai” finansēšanā, jo tie ir divi agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmas finansējuma avoti saskaņā ar pašreizējo DFS.

Precīzu Šveices iemaksu ietekmi uz budžetu šā dokumenta izstrādes laikā nevar noteikt, jo Šveice sāks veikt iemaksas tikai pēc attiecīgo nolīgumu stāšanās spēkā, un to stāšanās spēkā ir atkarīga no tā, vai Šveice izpildīs noteiktus konstitucionālus pienākumus. Šis process var ilgt vairākus gadus, kas varētu nozīmēt, ka nolīgumi nestāsies spēkā pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas laikā.

Tā kā saskaņotā finansēšanas kārtība radīs regulāru ieņēmumu plūsmu Savienības budžetā un standarta noteikumi nodrošinās modeli Šveices iemaksām jebkādas papildu aģentūras vai informācijas sistēmas pārvaldībā un darbībā, kurai Šveicei būs piekļuve nākotnē, tomēr ir svarīgi parādīt, kā finanšu kārtība varētu ietekmēt budžetu. Ar minētajām summām finanšu kārtību piemēro 2024. gada budžetam, kas bija atsauce sarunās par finansēšanas kārtību un maksājumu kārtību.

• Informācijas sistēmas

Eiropas nodarbinātības dienestu tīkls (EURES)

Ieņēmumu pozīcija (nodaļa/pants/postenis):

- R6 1 2 0 – Eiropas Sociālais fonds Plus – Piešķirtie ieņēmumi

Ieņēmumi tiks piešķirti šādām izdevumu pozīcijām (nodaļa/pants/postenis):

07 02 04 pants – ESF+ – sadaļa “Nodarbinātība un sociālā inovācija” (*EaSI*), un

- 07 10 09 pants – Eiropas Darba iestāde (EDI): ar *EURES* platformu saistītie izdevumi

Sociālā nodrošinājuma informācijas elektroniska apmaiņa (EESSI)

Ieņēmumu pozīcija (nodaļa/pants/postenis):

- 6 1 2 0 – Eiropas Sociālais fonds Plus – Piešķirtie ieņēmumi
- R 6 6 3 0 – Izmēģinājuma projekti, sagatavošanas darbības, prerogatīvas un citas darbības

Ieņēmumi tiks piešķirti šādām izdevumu pozīcijām (nodaļa/pants/postenis):

- 07 02 04 pants – ESF+ – sadaļa “Nodarbinātība un sociālā inovācija” (*EaSI*);
- Postenis 07 20 03 01 – Brīva darbaspēka kustība, sociālā nodrošinājuma shēmu koordinēšana un pasākumi migrantiem, tostarp migrantiem no trešām valstīm

Iekšējā tirgus informācijas (IMI) sistēma

Ieņēmumu pozīcija (nodaļa/pants/postenis):

- 6 00 03 00 – Vienotā tirgus programma – Piešķirtie ieņēmumi

Ieņēmumi tiks piešķirti šādai izdevumu pozīcijai (nodaļa/pants/postenis):

- Postenis 03 01 01 01 – Atbalsta izdevumi Vienotā tirgus programmai (03 01 01 01 02)

EudraGMDP

Ieņēmumu pozīcija (nodaļa/pants/postenis):

- 6 6 2

Ieņēmumi tiks piešķirti šādai izdevumu pozīcijai (nodaļa/pants/postenis):

- 6 10 03 01 – Savienības ieguldījums Eiropas Zāļu aģentūrai

EUROPHYT, iRASFF, TRACES, ADIS

Ieņēmumu pozīcija (nodaļa/pants/postenis):

- 60 30

Ieņēmumi tiks piešķirti šādai izdevumu pozīcijai (nodaļa/pants/postenis):

- 03 02 06 pants – Cilvēku, dzīvnieku un augu veselības un dzīvnieku labturības nodrošināšana augstā līmenī

Savienības datubāze, kas izveidota ar Direktīvu (ES) 2018/2001

Ieņēmumu pozīcija (nodaļa/pants/postenis):

- 6 06 08 — citas iemaksas un kompensāciju maksājumi – Piešķirtie ieņēmumi

Ieņēmumi tiks piešķirti šādai izdevumu pozīcijai (nodaļa/pants/postenis):

- 02 20 04 02 – Eiropas enerģētikas politikas un iekšējā enerģijas tirgus atbalsta pasākumi

- **Aģentūras**

Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (ECDC) un Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EFSA)

Ieņēmumu pozīcija (nodaļa/pants/postenis):

– 6 6 2

Ieņēmumi tiks piešķirti šādai izdevumu pozīcijai (nodaļa/pants/postenis):

– 06 10 01 pants – Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs

– 06 10 02 pants – Eiropas Pārtikas nekaitīguma aģentūra

Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūra (ACER)

Ieņēmumu pozīcija (nodaļa/pants/postenis):

– 6 06 08 – Decentralizētās aģentūras — Piešķirtie ieņēmumi

Ieņēmumi tiks piešķirti šādai izdevumu pozīcijai (nodaļa/pants/postenis):

– 02 10 06 – Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūra (ACER)

3. FINANSIĀLĀ IETEKME

☐ Priekšlikumam nav finansiālas ietekmes

☐ Priekšlikumam nav finansiālas ietekmes uz izdevumiem, taču tam ir finansiāla ietekme uz ieņēmumiem

☒ Priekšlikumam ir finansiāla ietekme uz piešķirtajiem ieņēmumiem

Ietekme ir norādīta tālāk.

- **Informācijas sistēmas**

Eiropas nodarbinātības dienestu tīkls (EURES)

Ieņēmumu pozīcija	Ietekme uz gada ieņēmumiem (2024. g. aplēse)
R 6 1 2 0	999 897

Situācija pēc rīcības	
Ieņēmumu pozīcija	Gada ieņēmumu aplēse
R 6 1 2 0	999 897
Izdevumu pozīcija	Aplēstie gada izdevumi
07 02 04 07 10 09	999 897

Sociālā nodrošinājuma informācijas elektroniska apmaiņa (EESSI)

Ieņēmumu pozīcijas	Ietekme uz gada ieņēmumiem (2024. g. aplēse)
R 6 1 2 0 R 6 6 3 0	227 136

Situācija pēc rīcības	
Ieņēmumu pozīcija	Gada ieņēmumu aplēse
R6 1 2 0 R 6 6 3 0	227 136
Izdevumu pozīcija	Aplēstie gada izdevumi
07 02 04 07 20 03 01	227 136

Iekšējā tirgus informācijas (IMI) sistēma

Ieņēmumu pozīcija	Ietekme uz gada ieņēmumiem (2024. g. aplēse)
6 00 03 00	96 346

Situācija pēc rīcības	
Ieņēmumu pozīcija	Gada ieņēmumu aplēse
6 00 03 00	96 346
Izdevumu pozīcija	Aplēstie gada izdevumi
Pozīcija 03 01 01 01 (03 01 01 01 02)	96 346

EudraGMDP

Ieņēmumu pozīcija	Ietekme uz gada ieņēmumiem (2024. g. aplēse)
6 6 2	6525

Situācija pēc rīcības	
Ieņēmumu pozīcija	Gada ieņēmumu aplēse
6 6 2	6525
Izdevumu pozīcija	Aplēstie gada izdevumi
6 10 03 01	6525

EUROPHYT, iRASFF, TRACES, ADIS

Ieņēmumu pozīcija	Ietekme uz gada ieņēmumiem (2024. g. aplēse)
6 0 3 0	727 804

Situācija pēc rīcības

Ieņēmumu pozīcija	Gada ieņēmumu aplēse
6 0 3 0	727 804
Izdevumu pozīcija	Aplēstie gada izdevumi
03 02 06 pants	727 804

Savienības datubāze, kas izveidota ar Direktīvu (ES) 2018/2001

Ieņēmumu pozīcija	Ietekme uz gada ieņēmumiem (2024. g. aplēse)
6 06 08	875 000

Situācija pēc rīcības	
Ieņēmumu pozīcija	Gada ieņēmumu aplēse
6 06 08	875 000
Izdevumu pozīcija	Aplēstie gada izdevumi
02 20 04 02	875 000

- Aģentūras**

Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (ECDC)

Ieņēmumu pozīcija	Ietekme uz gada ieņēmumiem (2024. g. aplēse)
6 6 2	3 670 862

Situācija pēc rīcības	
Ieņēmumu pozīcija	Gada ieņēmumu aplēse
6 6 2	3 670 862
Izdevumu pozīcija	Aplēstie gada izdevumi
06 10 01 pants	3 670 862

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EFSA)

Ieņēmumu pozīcija	Ietekme uz gada ieņēmumiem (2024. g. aplēse)
6 6 2	7 755 340

Situācija pēc rīcības	
Ieņēmumu pozīcija	Gada ieņēmumu aplēse
6 6 2	7 755 340
Izdevumu pozīcija	Aplēstie gada izdevumi
06 10 02 pants	7 755 340

Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūra (ACER)³

Ieņēmumu pozīcija	Ietekme uz gada ieņēmumiem (2024. g. aplēse)
06 06 08	981 805

³ Pamatojoties uz gada atsaucē summu, kas atbilst 85 % no Savienības apstiprinātā gada budžeta summas, kura iekļauta attiecīgajā(-ās) ES budžeta subsīdiu pozīcijā(-ās).

Situācija pēc rīcības	
Ieņēmumu pozīcija	Gada ieņēmumu aplēse
6 06 08	981 805
Izdevumu pozīcija	Aplēstie gada izdevumi
02 10 06	981 805

4. KRĀPŠANAS APKAROŠANAS PASĀKUMI

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 325. pantu Komisijai jāapkarot krāpšana un citāda nelikumīga rīcība, kas apdraud Savienības finanšu intereses. Līdz ar to krāpšanas novēršana un atklāšana ir visu Komisijas dienestu vispārējs pienākums, veicot ar resursu izmantošanu saistītas ikdienas darbības.

Ar Savienības fondiem saistīta krāpšana vai pārkāpumi īpaši negatīvi ietekmē Komisijas reputāciju un Savienības politikas īstenošanu. Pašlaik spēkā esošā Komisijas stratēģija krāpšanas apkarošanai (KSKA) (COM(2019) 196) tika pieņemta 2019. gada 29. aprīlī un aizstāja 2011. gadā pieņemto stratēģiju. Tas ir politikas dokuments, kurā izklāstītas Komisijas prioritātes krāpšanas apkarošanā daudzgadu finanšu shēmas periodā no 2021. līdz 2027. gadam. 2019. gadā pieņemtās Komisijas stratēģijas krāpšanas apkarošanai (KSKA) galvenie mērķi ir šādi: 1) “vēl vairāk uzlabot izpratni par krāpšanas tendencēm, krāpnieku profiliem un sistēmiskiem neaizsargātības aspektiem saistībā ar krāpšanu, kas ietekmē ES budžetu” (datu vākšana un analīze); un 2) “optimizēt krāpšanas apkarošanas koordināciju, sadarbību un darbplūsmas, jo īpaši starp Komisijas dienestiem un izpildaģentūrām” (koordinācija, sadarbība un procesi). Minētajai stratēģijai ir pievienots rīcības plāns, kuru pārskatīja 2023. gada jūlijā un kura mērķis ir tāds pats kā iepriekšējam rīcības plānam, proti, stiprināt visas krāpšanas apkarošanas cikla daļas — novēršanu, atklāšanu, izmeklēšanu un labošanu.

2019. gada KSKA pamatprincipi un mērķstandarti ir šādi:

- pilnīga neiecietība pret krāpšanu;
- krāpšanas apkarošana kā neatņemama iekšējās kontroles daļa;
- kontroles efektivitāte izmaksu ziņā;
- Savienības personāla profesionālā godprātība un kompetence;
- Savienības līdzekļu izlietošanas pārredzamība;
- krāpšanas novēršana, jo īpaši izdevumu programmu nodrošināšana pret krāpšanu;
- efektīvas izmeklēšanas spējas un savlaicīga informācijas apmaiņa;
- ātra labošana (tostarp izkrāpto līdzekļu atgūšana un tiesas / administratīvie sodi);
- laba iekšējo un ārējo dalībnieku sadarbība, jo īpaši starp atbildīgajām Savienības un valstu iestādēm, kā arī starp visu attiecīgo Savienības iestāžu un struktūru departamentiem;

- efektīva iekšējā un ārējā saziņa attiecībā uz cīņu pret krāpšanu.

5. CITAS PIEZĪMES

Šveices ikgadējā finansiālā iemaksa informācijas sistēmu un aģentūru finansēšanā būs darbības iemaksas summa, no vienas puses, un dalības maksa, no otras puses.

Darbības iemaksas pamatā būs iemaksu skala, kas definēta kā Šveices iekšzemes kopprodukta (IKP) tirgus cenās attiecība pret Savienības IKP tirgus cenās. Piemērojamais IKP būs jaunākais pieejamais Eiropas Savienības Statistikas biroja (*EUROSTAT*) noteiktais rādītājs tā gada 1. janvārī, kurā veikts ikgadējais maksājums, pienācīgi ņemot vērā Nolīgumu par sadarbību statistikas jomā⁴. Ja šo nolīgumu pārtrauc piemērot, Šveices IKP ir tāds, kāds noteikts, pamatojoties uz datiem, ko sniegusi Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO).

Aģentūru darbības iemaksu aprēķinās, piemērojot iemaksu skalu Savienības apstiprinātajam gada budžetam, kas iekļauts attiecīgā gada attiecīgajā(-ās) Savienības budžeta subsīdiju pozīcijā(-ās). Darbības iemaksu informācijas sistēmās un citās darbībās aprēķina, piemērojot iemaksu skalu attiecīgā gada attiecīgajam budžetam, kā noteikts budžeta izpildes dokumentos (piemēram, darba programmās un līgumos). Visas atsauces summas balstīsies uz saistību apropriācijām.

Gada dalības maksa ir 4 % no gada darbības iemaksas.

Visas Šveices finansiālās iemaksas vai Savienības maksājumus, kā arī maksājamo vai saņemamo summu aprēķinus veiks euro.

Eiropas Komisija ne vēlāk kā finanšu gada 16. aprīlī paziņos Šveicei šādu informāciju saistībā ar Šveices dalību:

- Savienības gada budžeta saistību apropriāciju summas, kas iekļautas attiecīgā gada Savienības subsīdiju budžeta attiecīgajā(-ās) pozīcijā(-ās) katrai aģentūrai, un saistību apropriāciju summas attiecībā uz attiecīgā gada Savienības apstiprināto budžetu attiecīgajam informācijas sistēmu budžetam;
- dalības maksas summa;
- attiecībā uz aģentūrām – N+1 gadā – budžeta saistību summas, kas uzņemtas par N gadā apstiprinātajām saistību apropriācijām attiecīgajā(-ās) Savienības budžeta subsīdiju pozīcijā(-ās) saistībā ar Savienības gada budžetu un kas iekļautas attiecīgajās N gada Savienības subsīdiju budžeta pozīcijās.

Pamatojoties uz budžeta projektu, Komisija sniedz iepriekš norādītās informācijas aplēsi, tiklīdz iespējams, bet ne vēlāk kā līdz finanšu gada 1. septembrim.

Eiropas Komisija izdod Šveicei uzaicinājumus iemaksāt līdzekļus, kas atbilst Šveices ieguldījumam katrā aģentūrā, informācijas sistēmā un citās darbībās, kurās Šveice piedalās. Šveice samaksā šajā uzaicinājumā veikt iemaksu norādīto summu ne vēlāk kā 60 dienu laikā pēc tam, kad ir izdots uzaicinājums veikt iemaksu.

Saistībā ar katru uzaicinājumu veikt iemaksu Šveice var veikt atsevišķus maksājumus par katru aģentūru, informācijas sistēmu vai citu darbību.

⁴ Nolīgums starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par sadarbību statistikas jomā (OV L 90, 28.3.2006., 2. lpp.).

Par jebkuru finansiālā ieguldījuma iemaksas kavējumu Šveice no maksājuma termiņa dienas maksā nokavējuma procentus par nenomaksāto summu.

Procentu likme par debitoru parādiem, kas nav samaksāti termiņā, ir likme, ko savām galvenajām refinansēšanas operācijām piemēro Eiropas Centrālā banka, kas publicēta *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C sērijā* un kas ir spēkā tā mēneša pirmajā kalendārajā dienā, kurā ir maksāšanas termiņš, vai 0 % atkarībā no tā, kura likme ir lielāka, un kam ir pieskaitīti 3,5 procentpunkti.